

2022/0051(COD)

10.2.2023

ARVAMUS

Esitaja: keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Saaja: õiguskomisjon

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb äriühingute kestlikkusalast hoolsuskohustust ja millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937 (COM(2022)0071 – C9-0050/2022 – 2022/0051(COD))

Arvamuse koostaja: Tiemo Wölken

PA_Legam

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek

(1) Euroopa Liit rajaneb inimväärikuse austamisel, vabadusel, demokraatial, võrdsusel, õigusriigi põhimõttel ja inimõiguste järgimisel, nagu on sätestatud ELi põhiõiguste hartas. Need põhiväärtused, millest on inspireeritud liidu enda loomine, samuti **inimõiguste** universaalsus ja jagamatus ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja ja rahvusvahelise õiguse põhimõtete järgimine peaksid suunama liidu tegevust rahvusvahelisel areenil. Sellise tegevuse hulka kuulub ka arenguriikide kestliku majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnaalase arengu soodustamine.

Muudatusettepanek

(1) Euroopa Liit rajaneb inimväärikuse austamisel, vabadusel, demokraatial, võrdsusel, õigusriigi põhimõttel ja inimõiguste järgimisel, nagu on sätestatud ELi põhiõiguste hartas. ***Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 191 on sätestatud, et liidu poliitika peaks aitama kaasa keskkonna säilitamisele, kaitsmisele ja kvaliteedi parandamisele, inimeste tervise kaitsmisele, loodusressursside kaalutletud ja mõistlikule kasutamisele ning meetmete edendamisele rahvusvahelisel tasandil, selleks et tegelda piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega ja eelkõige võidelda kliimamuutuste vastu.*** Need põhiväärtused, millest on inspireeritud liidu enda loomine, samuti ***inim- ja keskkonnaõiguste*** universaalsus ja jagamatus ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja ja rahvusvahelise õiguse põhimõtete järgimine peaksid suunama liidu tegevust rahvusvahelisel areenil. Sellise tegevuse hulka kuulub ***muu hulgas*** ka arenguriikide kestliku majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnaalase arengu soodustamine.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

(2) Komisjoni teatise „Euroopa roheline kokkulepe“⁷⁴ kohaselt kuuluvad liidu prioriteetide hulka keskkonnakaitse kõrge tase, keskkonna kvaliteedi parandamine ning Euroopa põhiväärtuste edendamine. Need eesmärgid nõuavad

Muudatusettepanek

(2) Komisjoni teatise „Euroopa roheline kokkulepe“⁷⁴ kohaselt kuuluvad liidu prioriteetide hulka keskkonnakaitse kõrge tase, keskkonna kvaliteedi parandamine, ***kliimaneutraalsuse saavutamine 2050. aastaks*** ning Euroopa

mitte ainult avaliku sektori asutuste, vaid ka erasektori ning eelkõige äriühingute kaasamist.

⁷⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final).

põhiväärtuste edendamine. Need eesmärgid nõuavad mitte ainult avaliku sektori asutuste, vaid ka erasektori ning eelkõige äriühingute kaasamist.

⁷⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final).

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

(4) ELi kestlikkuseesmärkide saavutamisel on edu võti kõigi majandussektorite äriühingute käitumises, sest ELi äriühingud ja eelkõige suurettevõtjad toetuvad ülemaailmsetele väärtusahelatele. Samuti on äriühingute huvides kaitsta inimõigusi ja **keskkonda**, eelkõige arvestades tarbijate ja investorite kasvavat muret nende küsimuste pärast. Nii liidu⁷⁷ kui ka liikmesriikide⁷⁸ tasandil on juba olemas mitu algatust, millega toetatakse väärtuspõhist üleminekut edendavaid ettevõtteid.

⁷⁷ „Ettevõtlusmudelid ja ELi tegevuskava“, CEPS Policy Insights, nr PI2021-02, jaanuar 2021.

⁷⁸ Nt <https://www.economie.gouv.fr/entreprises/societe-mission>

Muudatusettepanek

(4) ELi kestlikkuseesmärkide saavutamisel on edu võti kõigi majandussektorite äriühingute käitumises, sest ELi äriühingud ja eelkõige suurettevõtjad toetuvad ülemaailmsetele väärtusahelatele. Samuti on äriühingute huvides kaitsta inimõigusi **ning keskkonda** ja **kliimat**, eelkõige arvestades **vajadust pikaajalise kestlikkuse järele, mis on tulevaste põlvkondade jaoks majandusarengu tagamise eeltingimus, ning** tarbijate ja investorite kasvavat muret nende küsimuste pärast. Nii liidu⁷⁷ kui ka liikmesriikide⁷⁸ tasandil on juba olemas mitu algatust, millega toetatakse väärtuspõhist üleminekut edendavaid ettevõtteid.

⁷⁷ „Ettevõtlusmudelid ja ELi tegevuskava“, CEPS Policy Insights, nr PI2021-02, jaanuar 2021.

⁷⁸ Nt <https://www.economie.gouv.fr/entreprises/societe-mission>

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8a) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni raames sõlmitud rahvusvahelistes kokkulepetes, millega liit ja liikmesriigid on ühinenud, näiteks hiljutises Kunmingi-Montreali üleilmses elurikkuse raamistikus, on sätestatud täpsed eesmärgid ja sihid elurikkuse ülemaailmse kokkuvarisemise käsitlemiseks, sealhulgas taastamine, säilitamine, liikide väljasuremise peatamine, pestitsiidide ja keskkonnale kahjulike toetustega seotud riskide vähendamine. Nende eesmärkide saavutamisel peetakse keskseks erasektori rolli, mis avaldub eelkõige ettevõtjate investeerimisstrateegiates.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(9) Euroopa kliimamäärusega⁸⁶ võttis liit ka õigusliku kohustuse saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsus ja vähendada 2030. aastaks heitkoguseid vähemalt 55 % võrra. Mõlemad kohustused eeldavad äriühingute tootmis- ja hankeviiside muutmist. Komisjoni 2030. aasta kliimaeesmärgi kavas⁸⁷ on mudeldatud eri majandussektoritelt oodatavaid heitkoguste vähendamise tasemeid, kuid on selge, et liidu kliimaeesmärkide täitmiseks on kõigi stsenaariumide puhul vaja märkimisväärset vähendamist kõikides sektorites. Samuti on kavas rõhutatud, et „muudatused äriühingu üldjuhtimise eeskirjades ja tavades, sealhulgas kestliku rahanduse valdkonnas,

(9) Euroopa kliimamäärusega⁸⁶ võttis liit ka õigusliku kohustuse saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsus ja vähendada 2030. aastaks heitkoguseid vähemalt 55 % võrra. Mõlemad kohustused eeldavad äriühingute tootmis- ja hankeviiside muutmist. Komisjoni 2030. aasta kliimaeesmärgi kavas⁸⁷ on mudeldatud eri majandussektoritelt oodatavaid heitkoguste vähendamise tasemeid, kuid on selge, et liidu kliimaeesmärkide täitmiseks on kõigi stsenaariumide puhul vaja märkimisväärset vähendamist kõikides sektorites. Samuti on kavas rõhutatud, et „muudatused äriühingu üldjuhtimise eeskirjades ja tavades, sealhulgas kestliku rahanduse valdkonnas,

toovad kaasa selle, et ettevõtete omanikud ja juhid seavad kestlikkuse eesmärgid oma meetmetes ja strateegiates esikohale.“ 2019. aasta teatises „Euroopa roheline kokkulepe“⁸⁶ on märgitud, et kõik liidu meetmed ja kogu poliitika peaksid toimima koos selle nimel, et liidul oleks võimalik saavutada edukas ja õiglane üleminek kestlikule tulevikule. Samuti tuleks teatise kohaselt lõimida kestlikkusküsimusi veelgi tihedamalt äriühingute üldjuhtimise raamistikku.

⁸⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus), PE/27/2021/REV/1, ELT L 243, 9.7.2021, lk 1.

⁸⁷ SWD(2020)176 final.

toovad kaasa selle, et ettevõtete omanikud ja juhid seavad kestlikkuse eesmärgid oma meetmetes ja strateegiates esikohale.“

Aastani 2030 kehtiva liidu üldise keskkonnavalase tegevusprogrammi (kaheksanda keskkonnavalase tegevusprogrammi)^{87a} eesmärk on kiirendada rohepööret kliimanetraalsele ning vastupanu- ja konkurentsivõimelisele ringmajandusele ning kaitsta, taastada ja parandada keskkonnaseisundit, muu hulgas elurikkuse vähenemise peatamise ja selle protsessi ümberpööramise kaudu. Kaheksandal keskkonnavalasel tegevusprogrammil on ka pikaajaline esmatähtis eesmärk, et hiljemalt 2050. aastaks elavad inimesed hästi planeedi taluvuspiirides ja valitseb heaolumajandus, milles midagi ei raisata, majanduskasv on taastuv, liidus on saavutatud kliimanetraalsus ja ebavõrdsus on märksa väiksem.

2019. aasta teatises „Euroopa roheline kokkulepe“⁸⁶ on märgitud, et kõik liidu meetmed ja kogu poliitika peaksid toimima koos selle nimel, et liidul oleks võimalik saavutada edukas ja õiglane üleminek kestlikule tulevikule. Samuti tuleks teatise kohaselt lõimida kestlikkusküsimusi veelgi tihedamalt äriühingute üldjuhtimise raamistikku.

⁸⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus), PE/27/2021/REV/1, ELT L 243, 9.7.2021, lk 1.

⁸⁷ SWD(2020)176 final.

^{87a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprilli 2022. aasta otsus (EL) nr 2022/591, mis käsitleb liidu üldist keskkonnavalast tegevusprogrammi aastani 2030 (ELT L 114, 12.4.2022, lk

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

(11) Äriühingute kestliku üldjuhtimise algatust sisaldavad muu hulgas järgmised dokumendid: ringmajanduse tegevuskava,⁹¹ elurikkuse strateegia,⁹² strateegia „Talust taldrikule“,⁹³ kemikaalistrateegia⁹⁴, „2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamine: ehitame üles tugevama ühtse turu, et Euroopa saaks taastuda“,⁹⁵ „Tööstus 5.0“,⁹⁶ Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava⁹⁷ ja „Kaubanduspoliitika läbivaatamine 2021“⁹⁸.

⁹¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja

Muudatusettepanek

(11) Äriühingute kestliku üldjuhtimise algatust sisaldavad muu hulgas järgmised dokumendid: ringmajanduse tegevuskava,⁹¹ elurikkuse strateegia,⁹² strateegia „Talust taldrikule“,⁹³ kemikaalistrateegia⁹⁴, ***Euroopa ravimistrateegia^{94a}, ELi 2021. aasta tegevuskava „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas“^{94b}***, „2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamine: ehitame üles tugevama ühtse turu, et Euroopa saaks taastuda“,⁹⁵ „Tööstus 5.0“,⁹⁶ Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava⁹⁷ ja „Kaubanduspoliitika läbivaatamine 2021“⁹⁸. ***Seepärast peaksid käesoleva direktiivi kohased hoolsuskohustuse nõuded aitama kaasa bioloogilise mitmekesisuse säilitamisele ja taastamisele ning keskkonna-, eelkõige õhu, vee ja pinnase seisundi parandamisele. Samuti peaksid need nõuded aitama kiirendada üleminekut mürgivabale ringmajandusele. Käesoleva direktiivi kohased hoolsuskohustuse nõuded peaksid samuti aitama saavutada nullsaaste tegevuskava eesmärgi, milleks on mürgivaba keskkonna loomine ning inimeste, loomade ja ökosüsteemide tervise ja heaolu kaitsmine keskkonnaga seotud riskide ja negatiivse mõju eest.***

⁹¹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja

konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ (COM(2020) 98 final).

⁹² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020) 380 final).

⁹³ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020) 381 final).

⁹⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia – Mürgivaba keskkonna suunas“ (COM(2020) 667 final).

⁹⁵ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamine: ehitame üles tugevama ühtse turu, et Euroopa saaks taastuda“ (COM(2021) 350 final).

⁹⁶ „Tööstus 5.0“:
https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/industrial-research-and-innovation/industry-50_en

konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ (COM(2020) 98 final).

⁹² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020) 380 final).

⁹³ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020) 381 final).

⁹⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia – Mürgivaba keskkonna suunas“ (COM(2020) 667 final).

^{94a} **Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa ravimistrateegia“ (COM(2020) 761 final).**

^{94b} **Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Heas seisundis planeet kõigi jaoks. ELi tegevuskava „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas“ (COM(2021) 400 final).**

⁹⁵ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „[2020. aasta uue tööstusstrateegia ajakohastamine: ehitame üles tugevama ühtse turu, et Euroopa saaks taastuda](https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/industrial-research-and-innovation/industry-50_en)“ (COM(2021) 350 final).

⁹⁶ „Tööstus 5.0“:
https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/industrial-research-and-innovation/industry-50_en

<https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/et/>

⁹⁸ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“ (COM(2021) 66 final).

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

(20) Selleks et äriühingud saaksid nõuetekohaselt kindlaks teha oma väärtusahelas esinevat kahjulikku mõju ja kasutada asjakohaseid mõjutusvahendeid, peaksid hoosuskohustused käesolevas direktiivis **piirduma väljakujunenud ärisuhetega**. Käesoleva direktiivi kohaldamisel **peaks väljakujunenud** ärisuhetena **käsitama selliseid** otseseid või kaudseid ärisuhteid, **mis oma intensiivsuse ja kestuse tõttu on või eeldatavasti on püsivad ega moodusta väärtusahelast ainult tühist või kõrvalist osa. Seda, kas ärisuhet saab lugeda väljakujunenuks, tuleks hinnata korrapäraselt ja vähemalt iga 12 kuu järel. Kui äriühingu otsesed ärisuhted on väljakujunenud, tuleks kõiki seonduvaid kaudseid ärisuhteid selle ettevõtjaga samuti käsitada väljakujunenutena**

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 21

<https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/et/>

⁹⁸ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“ (COM(2021) 66 final).

Muudatusettepanek

(20) Selleks et äriühingud saaksid nõuetekohaselt kindlaks teha oma väärtusahelas esinevat kahjulikku mõju ja kasutada asjakohaseid mõjutusvahendeid, peaksid hoosuskohustused käesolevas direktiivis **hõlmama kõiki ärisuhteid**. Käesoleva direktiivi kohaldamisel **tuleks** ärisuhetena **käsitada** otseseid või kaudseid ärisuhteid.

(21) Käesoleva direktiivi kohaselt peaksid hoolsuskohustust täitma ELi äriühingud, millel on keskmiselt üle **500** töötaja ja mille ülemaailmne netokäive **viimasele majandusaastale eelnenud** majandusaastal **ületas 150 miljonit eurot. Äriühingute suhtes, mis ei vasta eespool toodud kriteeriumidele, kuid millel oli viimasele majandusaastale eelneval majandusaastal keskmiselt üle 250 töötaja ja ülemaailmne netokäive üle 40 miljoni euro ning mis tegutsevad ühes või mitmes suure mõjuga sektoris, tuleks hoolsuskohustust kohaldama hakata kaks aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmisperioodi lõppu, et võimaldada pikemat kohanemisaega. Proportsionaalse koormuse tagamiseks tuleks kõnealustes suure mõjuga sektorites tegutsevate äriühingute suhtes kohaldada hoolsuskohustust sihipärasemalt, keskendudes juhtudele, kus kahjulik mõju on ulatuslik.** Kasutajaettevõtja töötajate arvu leidmisel tuleks arvesse võtta ka renditöötajaid, sealhulgas neid, keda on lähetatud direktiivi 96/71/EÜ (mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/957)¹⁰³ artikli 1 lõike 3 punkti c alusel. Direktiivi 96/71/EÜ (mida on muudetud direktiiviga (EL) 2018/957) artikli 1 lõike 3 punktide a ja b kohaselt lähetatud töötajaid tuleks arvesse võtta üksnes lähetava äriühingu töötajate arvu leidmisel.

¹⁰³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. juuni 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/957, millega muudetakse direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (ELT L 173, 9.7.2018, lk 16).

(21) Käesoleva direktiivi kohaselt peaksid hoolsuskohustust täitma ELi äriühingud, millel on keskmiselt üle **250** töötaja ja mille ülemaailmne netokäive **viimasel** majandusaastal, **mille kohta on koostatud aruandeaasta finantsaruanded, ületas 40 miljonit eurot.** Kasutajaettevõtja töötajate arvu leidmisel tuleks arvesse võtta ka renditöötajaid, sealhulgas neid, keda on lähetatud direktiivi 96/71/EÜ (mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/957)¹⁰³ artikli 1 lõike 3 punkti c alusel. Direktiivi 96/71/EÜ (mida on muudetud direktiiviga (EL) 2018/957) artikli 1 lõike 3 punktide a ja b kohaselt lähetatud töötajaid tuleks arvesse võtta üksnes lähetava äriühingu töötajate arvu leidmisel.

¹⁰³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. juuni 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/957, millega muudetakse direktiivi 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (ELT L 173, 9.7.2018, lk 16).

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek

(22) Selleks et kajastada inimõiguste ja **keskkonnaküsimustega** seotud rahvusvaheliste meetmete prioriteetseid valdkondi, peaks suure mõjuga sektorite liigitus käesoleva direktiivi kohaldamisel põhinema OECD olemasolevatel valdkondlikel hoolsuskohustuse suunistel. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tuleks suure mõjuga sektoritena käsitada järgmisi: **tekstiilitootmine**, nahatöötlemine ja nahktoodete (sealhulgas jalatsite) tootmine ning tekstiil-, rõiva- ja jalatsitoodete hulгимүүк; põllumajandus, metsandus, kalandus (sealhulgas vesiviljelus), toiduainete tootmine ning põllumajandusliku tooraine, elusloomade, puidu, toidu ja jookide hulгимүүк; maavarade (sealhulgas toornafta, maagaas, kivisüsi, pruunsüsi, metallid ja metallimaagid, samuti kõik muud mittemetalsed mineraalid ja karjäärides kaevandatud tooted) kaevandamine, olenemata nende kaevandamise kohast, põhimetalltoodete, muude mittemetalsetest mineraalidest toodete ja metalltoodete (v.a masinad ja seadmed) tootmine ning maavarade ja mineraalidest põhi- ja vahetoodete (sealhulgas metallide ja metallimaakide, ehitusmaterjalide, kütuste, kemikaalide ja muude vahetoodete) hulгимүүк. Finantssektori eripära tõttu, eelkõige seoses väärtusahela ja pakutavate teenustega, ei tohiks seda liigitada käesoleva direktiivi mõistes suure mõjuga sektoriks, isegi kui selle kohta on olemas valdkondlikud OECD suunised. Samal ajal tuleks ka selles sektoris tagada tegeliku ja võimaliku kahjuliku mõju laiema käsitlemine, laiendades kohaldamisala väga suurtele äriühingutele, kes on reguleeritud finantsettevõtjad, isegi kui nende õiguslik vorm ei sisalda piiratud vastutust.

Muudatusettepanek

(22) Selleks et kajastada inimõiguste **ning keskkonna- ja kliimaküsimustega** seotud rahvusvaheliste meetmete prioriteetseid valdkondi, peaks suure mõjuga sektorite liigitus käesoleva direktiivi kohaldamisel põhinema OECD olemasolevatel valdkondlikel hoolsuskohustuse suunistel. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tuleks suure mõjuga sektoritena käsitada järgmisi: **tekstiili- ja karusnahatootmine**, nahatöötlemine ja nahktoodete (sealhulgas jalatsite) tootmine ning tekstiil-, rõiva- ja jalatsitoodete hulгимүүк; põllumajandus, metsandus, kalandus (sealhulgas vesiviljelus), toiduainete tootmine ning põllumajandusliku tooraine, elusloomade, **loomsete saaduste**, puidu, toidu ja jookide hulгимүүк; **energeetika ja ressurside kaevandamine**, sealhulgas maavarade (sealhulgas toornafta, maagaas, kivisüsi, pruunsüsi, metallid ja metallimaagid, samuti kõik muud mittemetalsed mineraalid ja karjäärides kaevandatud tooted) kaevandamine, **transport ja käitlemine**, olenemata nende kaevandamise kohast, põhimetalltoodete, muude mittemetalsetest mineraalidest toodete ja metalltoodete (v.a masinad ja seadmed) tootmine ning maavarade ja mineraalidest põhi- ja vahetoodete (sealhulgas metallide ja metallimaakide, ehitusmaterjalide, kütuste, kemikaalide ja muude vahetoodete) hulгимүүк. Finantssektori eripära tõttu, eelkõige seoses väärtusahela ja pakutavate teenustega, ei tohiks seda liigitada käesoleva direktiivi mõistes suure mõjuga sektoriks, isegi kui selle kohta on olemas valdkondlikud OECD suunised. Samal ajal tuleks ka selles sektoris tagada tegeliku ja võimaliku kahjuliku mõju laiema käsitlemine, laiendades kohaldamisala väga suurtele äriühingutele, kes on reguleeritud

finantsettevõtjad, isegi kui nende õiguslik vorm ei sisalda piiratud vastutust.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 22 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(22a) Käesolevas direktiivis tunnustatakse terviseühitsuse põhimõtet kui integreeritud ja ühendavat lähenemisviisi, mille eesmärk on kestlikult tasakaalustada ja optimeerida inimeste, loomade ja ökosüsteemide tervist. Terviseühitsuse põhimõtte puhul tunnistatakse, et inimeste, kodu- ja metsloomade, taimede ja laiema keskkonna, sealhulgas ökosüsteemide tervis on omavahel tihedalt seotud ja üksteisest sõltuv. Seepärast võetakse käesolevas direktiivis arvesse tervishoiusektori kesksel rollil kliimamuutustega kohanemisel ning võetakse kohustus muuta meie tervishoiusüsteemid hiljemalt 2050. aastaks keskkonnasäästlikuks, kliimaneutraalseks ja vastupidavaks. Asjaomaste sektorite äriühingud peaksid püüdma tagada loomade heaolu viie vabaduse austamise. Vesiviljeluse puhul tuleks täielikult järgida Maaailma Loomatervise Organisatsiooni veeloomade tervise koodeksi standardeid transpordi ja tapmise kohta ning loomade heaolu käsitleva ELi platvormi kalade heaolu suuniseid tehistingimustes peetavate selgroogsete kalade heaolu tagamiseks vajaliku vee kvaliteedi ja käitlemise kohta. Seoses G7 võetud kohustusega tunnistada antimikroobikumiresistentsuse kiiret kasvu kogu maailmas on vaja edendada antibiootikumide mõistlikku ja vastutustundlikku kasutamist inim- ja veterinaarravimites, suurendada teadlikkust sepsisest, juhtida

terviseühitsuse põhimõttel põhinevate integreeritud seiresüsteemide väljatöötamist, edendada samal ajal juurdepääsu antimikroobikumidele, tugevdada teadusuuringuid ja innovatsiooni uute antibiootikumide valdkonnas rahvusvahelistes partnerlustes ning stimuleerida uute antimikroobsete raviviiside väljatöötamist, pöörates erilist tähelepanu tõmbestimulitele.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

(23) Selleks et täielikult saavutada käesoleva direktiivi eesmärges seoses äriühingute tegevusest, tütarettevõtjatest või väärtusahelatest tuleneva kahjuliku mõjuga inimõigustele **või** keskkonnale, peaksid direktiivi kohaldamisalasse kuuluma ka kolmandate riikide äriühingud, kelle tegevuse ulatus ELis on märkimisväärne. Täpsemalt tuleks **kaks aastat pärast käesoleva** direktiivi **ülevõtmisperioodi lõppu hakata seda kohaldama** selliste kolmandate riikide äriühingute suhtes, mille **netokäive liidus oli viimasele majandusaastale eelnenud majandusaastal vähemalt 150 miljonit eurot või mille** netokäive **ühes või mitmes suure mõjuga sektoris** oli viimasele majandusaastale eelnenud majandusaastal **suurem kui 40 miljonit eurot, kuid väiksem kui 150 miljonit eurot.**

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 24 a (uus)

Muudatusettepanek

(23) Selleks et täielikult saavutada käesoleva direktiivi eesmärges seoses äriühingute tegevusest, **toodetest ja teenustest**, tütarettevõtjatest või väärtusahelatest tuleneva kahjuliku mõjuga inimõigustele **ja** keskkonnale, peaksid direktiivi kohaldamisalasse kuuluma ka kolmandate riikide äriühingud, kelle tegevuse ulatus ELis on märkimisväärne. Täpsemalt tuleks direktiivi **kohaldada** selliste kolmandate riikide äriühingute suhtes, mille **ülemaailmne** netokäive oli viimasele majandusaastale eelnenud majandusaastal **üle 40 miljoni euro.**

(24a) Kontserni kuuluvad äriühingud, sealhulgas tütar- ja emaettevõtjad, ei pruugi alati kuuluda samasse väärtusahelasse. Siiski võib juhtuda, et hoolsuskohustuse protsessid ja tegevused viiakse läbi kontserni tasandil. Sellega seoses võivad emaettevõtjad täita käesoleva direktiivi kohaseid hoolsuskohustusi nende tütarettvõtjatest äriühingute nimel, kes kuuluvad käesoleva direktiivi kohaldamisalasse.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 25

(25) Selleks et mõtestatult kaasa aidata kestlikule üleminekule, tuleks käesoleva direktiivi alusel rakendada hoolsuskohustust ka kahjuliku mõju suhtes, mida avaldab kaitstava isiku inimõigustele mõnes käesoleva direktiivi lisas loetletud rahvusvahelises konventsioonis sätestatud õiguse või keelu rikkumine. Inimõiguste igakülgseks hõlmamiseks tuleks kõnealuses lisas konkreetselt loetlemata keelu või õiguse rikkumine, mis otseselt kahjustab nende konventsioonidega kaitstud õigushüve, samuti lugeda käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvaks kahjulikuks mõjuks inimõigustele, tingimusel et asjaomane äriühing oleks saanud mõistlikult kindlaks teha sellise kahjustamise ohu ja võtta asjakohaseid meetmeid, et täita käesolevast direktiivist tulenevaid hoolsuskohustusi, võttes arvesse oma tegevuse kõiki asjakohaseid asjaolusid, nagu sektor ja tegevuse taust. **Peale selle tuleks hoolsuskohustust kohaldada ka kahjuliku keskkonnamõju suhtes**, mis tuleneb käesoleva direktiivi lisas loetletud

(25) Selleks et mõtestatult kaasa aidata kestlikule üleminekule, tuleks käesoleva direktiivi alusel rakendada hoolsuskohustust ka kahjuliku mõju suhtes, mida avaldab kaitstava isiku inimõigustele mõnes käesoleva direktiivi lisas loetletud rahvusvahelises konventsioonis sätestatud õiguse või keelu rikkumine. Inimõiguste igakülgseks hõlmamiseks tuleks kõnealuses lisas konkreetselt loetlemata keelu või õiguse rikkumine, mis otseselt kahjustab nende konventsioonidega kaitstud õigushüve, samuti lugeda käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvaks kahjulikuks mõjuks inimõigustele, tingimusel et asjaomane äriühing oleks saanud mõistlikult kindlaks teha sellise kahjustamise ohu ja võtta asjakohaseid meetmeid, et täita käesolevast direktiivist tulenevaid hoolsuskohustusi, võttes arvesse oma tegevuse kõiki asjakohaseid asjaolusid, nagu sektor ja tegevuse taust. **Hoolsuskohustus peaks lisaks hõlmama kahjulikku keskkonnamõju, mis on seotud selliste keskkonnakategooriatega nagu**

rahvusvahelises keskkonnakonventsioonis sätestatud keelu või kohustuse rikkumisest.

kliimamuutuste leevendamine, kliimamuutustega kohanemine, mulla, vee ja mereressursside säästev kasutamine ja kaitse, üleminek ringmajandusele, reostuse, sealhulgas kahjulike ainete vältimine ja tõrje, bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine, ning mis tuleneb käesoleva direktiivi lisas loetletud vahendite asjakohaste sätete kohaste kohustuste täitmata jätmisest.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek

(27) Selleks et asjakohaselt täita inimõiguste- ja **keskkonnaalast** hoolsuskohustust oma tegevuse, tütarettevõtjate ja väärtusahelate suhtes, peaksid käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvad äriühingud lõimima hoolsuskohustuse oma tegevuspõhimõtetesse, kindlaks tegema, ära hoidma või leevendama või lõpetama või minimeerima võimaliku või tegeliku kahjuliku mõju inimõigustele ja **keskkonnale**, kehtestama kaebuste esitamise korra ja seda rakendama, jälgima võetud meetmete tõhusust kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud nõuetega ning teavitama avalikkust hoolsuskohustuse täitmisest. Selleks et tagada äriühingute jaoks selgus, tuleks käesolevas direktiivis selgelt eristada võimaliku kahjuliku mõju ennetamise ja leevendamise meetmeid tegeliku kahjuliku mõju lõpetamise või (kui lõpetamine ei ole võimalik) minimeerimise meetmetest.

Muudatusettepanek

(27) Selleks et asjakohaselt täita inimõiguste-, **keskkonna-** ja **kliimaalast** hoolsuskohustust oma tegevuse, **toodete ja teenuste**, tütarettevõtjate ja väärtusahelate suhtes, peaksid käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvad äriühingud lõimima hoolsuskohustuse oma tegevuspõhimõtetesse, **mis sisaldavad lühiajalisi, keskmise pikkusega ja pikaajalisi meetmeid ja eesmärke**, kindlaks tegema, ära hoidma või leevendama või lõpetama või minimeerima võimaliku või tegeliku kahjuliku mõju inimõigustele, **keskkonnale** ja **kliimale**, **tegema sisukat koostööd sidusrühmadega**, kehtestama kaebuste esitamise korra ja seda rakendama, jälgima **ja hindama** võetud meetmete tõhusust kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud nõuetega ning teavitama avalikkust hoolsuskohustuse täitmisest **ja tegema sisukat koostööd sidusrühmadega**. Selleks et tagada äriühingute jaoks selgus, tuleks käesolevas direktiivis selgelt eristada võimaliku kahjuliku mõju ennetamise ja leevendamise meetmeid tegeliku kahjuliku mõju lõpetamise või (kui lõpetamine ei ole võimalik) minimeerimise meetmetest.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 29 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(29a) Hoolsuskohustust tuleks käsitleda pideva ja dünaamilise protsessina, mitte lahtrisse linnukese tegemisena, ning hoolsuskohustuse strateegiad peaksid seetõttu olema kooskõlas kahjuliku mõju dünaamilise olemusega. Need strateegiad peaksid hõlmama iga tegelikku või võimalikku kahjulikku mõju inimõigustele, keskkonnale (sh kliimale) või heale valitsemistavale, kuigi kahjuliku mõju tõsidust ja tõenäosust, äriühingu suutlikkust kahjuliku mõjuga toime tulla ja äriühingu otsest panust kahjuliku mõju põhjustamisse tuleks kaaluda prioriseerimispoliitika raames, kui kõiki kindlakstehtud kahjuliku mõju aspekte ei ole võimalik samal ajal ennetada, neutraliseerida või korrigeerida.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(30) Käesolevas direktiivis sätestatud hoolsuskohustuste kohaselt peaks äriühing kindlaks tegema oma tegevuse tegeliku või võimaliku kahjuliku mõju inimõigustele ja keskkonnale. Kahjuliku mõju igakülgselt kindlakstegemiseks on vaja nii kvantitatiivset kui ka kvalitatiivset teavet. Näiteks kahjuliku keskkonnamõju puhul peaks äriühing koguma teavet algse olukorra kohta oma suurema riskiga tegevuskohtades või väärtusahelatesse kuuluvates rajatistes. Kahjuliku mõju kindlakstegemine peaks sisaldama

(30) Käesolevas direktiivis sätestatud hoolsuskohustuste kohaselt peaks äriühing kindlaks tegema oma tegevuse tegeliku või võimaliku kahjuliku mõju inimõigustele, **kliimale** ja keskkonnale **tervikuna**. Kahjuliku mõju igakülgselt kindlakstegemiseks on vaja nii kvantitatiivset kui ka kvalitatiivset teavet. Näiteks kahjuliku **kliima- ja muu** keskkonnamõju puhul peaks äriühing koguma teavet algse olukorra kohta oma suurema riskiga tegevuskohtades või väärtusahelatesse kuuluvates rajatistes.

inimõiguste ja **keskkonna** olukorra hindamist dünaamiliselt ja korrapärase ajavahemike järel: enne uue tegevuse või ärisuhte alustamist, olulise otsuse tegemist või tegevuse muutmist, tegevuskeskkonna muutustele reageerides või neid ennetades ning korrapäraselt vähemalt iga 12 kuu järel kogu tegevuse või ärisuhte kestuse jooksul. Reguleeritud finantsettevõtjad, kes pakuvad laenu, krediiti või muid finantsteenuseid, peaksid kahjulikku mõju kindlaks tegema ainult lepingu sõlmimisel. Kahjuliku mõju kindlakstegemisel peaksid äriühingud välja selgitama ja hindama ka äripartneri ärimudeli ja strateegiate, sealhulgas kauplemis-, hanke- ja hinnakujundustavade mõju. Kui äriühing ei saa kõiki kahjulikke mõjusid samal ajal ennetada, lõpetada või minimeerida, peaks **tal olema võimalik oma meetmeid tähtsuse järjekorda seada, tingimusel et ta võtab konkreetseid asjaolusid arvestades äriühingu jaoks mõistlikult kättesaadavad meetmed.**

Kahjuliku mõju kindlakstegemine peaks sisaldama inimõiguste, **keskkonna** ja **kliima** olukorra hindamist dünaamiliselt ja korrapärase ajavahemike järel: enne uue tegevuse või ärisuhte alustamist, olulise otsuse tegemist või tegevuse muutmist, tegevuskeskkonna muutustele reageerides või neid ennetades ning korrapäraselt vähemalt iga 12 kuu järel kogu tegevuse või ärisuhte kestuse jooksul. Reguleeritud finantsettevõtjad, kes pakuvad laenu, krediiti või muid finantsteenuseid, peaksid kahjulikku mõju kindlaks tegema ainult lepingu sõlmimisel. Kahjuliku mõju kindlakstegemisel peaksid äriühingud välja selgitama ja hindama ka äripartneri ärimudeli ja strateegiate, sealhulgas kauplemis-, hanke- ja hinnakujundustavade mõju. Kui äriühing ei saa kõiki kahjulikke mõjusid samal ajal ennetada, lõpetada või minimeerida, peaks **ta välja töötama ja rakendama prioriteetide seadmise strateegia, milles tuleks arvesse võtta inimõigustele, keskkonnale ja kliimale avalduva mitmesuguse võimaliku kahjuliku mõju tõsidust, tõenäosust ja pöörduvust ning sidusrühmadega konsulteerimist.**

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 31

Komisjoni ettepanek

Selleks et vältida põhjendamatu koormust käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvates suure mõjuga sektorites tegutsevatele väiksematele äriühingutele, peaks neil olema kohustus tegelikku või võimalikku kahjulikku mõju kindlaks teha üksnes juhul, kui see on ulatuslik ja puudutab asjaomast sektorit.

Muudatusettepanek

välja jätud

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 34

Komisjoni ettepanek

(34) Käesoleva direktiivi kohase ennetus- ja leevendamiskohustuse täitmiseks peaksid äriühingud **asjakohastel juhtudel** võtma järgmisi meetmeid. **Kui see on ennetusmeetmete keerukuse tõttu vajalik**, peaks **äriühing** välja töötama ja rakendama ennetusmeetmete kava. Äriühing peaks **väljakujunenud** ärisuhte otsepartnerilt **nõudma** lepingulisi **tagatise käitumisjuhendi või** ennetusmeetmete kava järgimise kohta, kusjuures tagatised peaksid hõlmama ka seda, et otsepartner nõuab samasuguseid lepingulisi **tagasi** ka oma partneritelt niivõrd, kuivõrd nende tegevus on osa äriühingute väärtusahelast. **Lepinguliste** tagatistega peaksid kaasnema asjakohased meetmed nõuete täitmise kontrollimiseks. Tegelikult või võimaliku kahjuliku mõju põhjalikuks ennetamiseks peaksid äriühingud tegema ka investeeringuid, mille eesmärk on kahjuliku mõju ennetamine, **pakkuma väljakujunenud** ärisuhtepartneritest VKEdele sihipärast ja proportsionaalset toetust rahastamise vormis (nt otserahastamine, madala intressiga laenud, püsihanketagatised ja abi rahastamisvõimaluste leidmisel), et aidata neil rakendada **käitumisjuhendit või** ennetusmeetmete kava, või tehnilisi suuniseid, näiteks koolituse pakkumise või juhtimissüsteemide ajakohastamise vormis, ning tegema koostööd teiste äriühingutega.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 35

Muudatusettepanek

(34) Käesoleva direktiivi kohase ennetus- ja leevendamiskohustuse täitmiseks peaksid äriühingud võtma järgmisi meetmeid. **Äriühing** peaks välja töötama ja rakendama ennetusmeetmete kava. Äriühing peaks ärisuhte otsepartnerilt **saama** lepingulisi **või muid tagatise** ennetusmeetmete kava järgimise kohta, kusjuures tagatised peaksid hõlmama ka seda, et otsepartner nõuab samasuguseid lepingulisi **või muid tagatise** ka oma partneritelt niivõrd, kuivõrd nende tegevus on osa äriühingute väärtusahelast. Tagatistega peaksid kaasnema asjakohased meetmed nõuete täitmise kontrollimiseks. Tegelikult või võimaliku kahjuliku mõju põhjalikuks ennetamiseks peaksid äriühingud tegema ka investeeringuid, mille eesmärk on kahjuliku mõju ennetamine, **sh oma töötajatesse ja juhtkonda, pakkuma** ärisuhtepartneritest VKEdele sihipärast ja proportsionaalset toetust rahastamise vormis (nt otserahastamine, madala intressiga laenud, püsihanketagatised ja abi rahastamisvõimaluste leidmisel), et aidata neil rakendada ennetusmeetmete kava, või tehnilisi suuniseid, näiteks koolituse pakkumise või juhtimissüsteemide ajakohastamise vormis, ning tegema koostööd teiste äriühingutega.

Komisjoni ettepanek

(35) Selleks et kajastada äriühingu kõiki valikuvõimalusi juhtudel, kus eespool kirjeldatud ennetus- või minimeerimismeetmete abil ei õnnestu võimaliku kahjuliku mõjuga tegeleda, tuleks käesolevas direktiivis jätta äriühingutele ka võimalus sõlmida leping kaudse äripartneriga, et saavutada **äriühingu käitumisjuhendi või** ennetusmeetmete kava järgimine, ning võtta asjakohaseid meetmeid, et kontrollida kaudse ärisuhte vastavust sellele lepingule.

Muudatusettepanek 20

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 35 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek 21

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 38**

Komisjoni ettepanek

(38) Käesolevas direktiivis sätestatud hoolsuskohustuse kohaselt peaks äriühing

Muudatusettepanek

(35) Selleks et kajastada äriühingu kõiki valikuvõimalusi juhtudel, kus eespool kirjeldatud ennetus- või minimeerimismeetmete abil ei õnnestu võimaliku kahjuliku mõjuga tegeleda, tuleks käesolevas direktiivis jätta äriühingutele ka võimalus sõlmida leping kaudse äripartneriga, et saavutada ennetusmeetmete kava järgimine, ning võtta asjakohaseid meetmeid, et kontrollida kaudse ärisuhte vastavust sellele lepingule.

Muudatusettepanek

(35a) Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA), Euroopa Keskkonnaamet ja vajaduse korral muud ametid, nagu Euroopa Toiduohutusamet (EFSA), Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet (EISMEA), peaksid digitaalses ja kergesti kättesaadavas vormis andma välja tasuta suunised aspektide kohta, mis hõlmavad teavet konkreetsete sektorite või konkreetse kahjuliku mõju kohta, tuues muu hulgas esile konkreetsed riskitegurid ja andes praktilisi juhiseid.

Muudatusettepanek

(38) Käesolevas direktiivis sätestatud hoolsuskohustuse kohaselt peaks äriühing

juhul, kui ta teeb kindlaks tegeliku kahjuliku mõju inimõigustele või keskkonnale, võtma asjakohaseid meetmeid selle lõpetamiseks. Võib eeldada, et äriühing suudab lõpetada tegeliku kahjuliku mõju, mis tuleneb tema enda või tema tütarettevõtja tegevusest. Sellegipoolest tuleks selgitada, et **väljakujunenud** ärisuhete puhul, kus kahjulikku mõju ei ole võimalik lõpetada, peaksid äriühingud sellise mõju ulatust minimeerima. Kahjuliku mõju ulatuse **minimeerimine** peaks viima tulemuseni, mis on võimalikult sarnane kahjuliku mõju lõpetamisega. Selleks et tagada äriühingutele õigusselgus ja -kindlus, tuleks käesolevas direktiivis sätestada meetmed, mida äriühingud peaksid inimõigustele **või** keskkonnale avalduva tegeliku kahjuliku mõju lõpetamiseks või minimeerimiseks võtma, **kui see on asjaoludest sõltuvalt asjakohane**.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 39

Komisjoni ettepanek

(39) Selleks et täita käesolevas direktiivis sätestatud kohustust lõpetada või minimeerida tegelikku kahjulikku mõju, peaksid äriühingud asjakohastel juhtudel võtma järgmisi meetmeid. Nad peaksid kahjuliku mõju neutraliseerima või minimeerima selle ulatuse, võttes meetmeid, mis on proportsionaalsed kahjuliku mõju raskusastme ja ulatusega ning sellega, mil määral aitas äriühingu tegevus kaasa selle tekkimisele. Kui kahjulikku mõju ei ole võimalik kohe lõpetada, peaksid äriühingud töötama välja ja rakendama parandusmeetmete kava koos mõistliku ja selgelt määratletud ajakavaga meetmete võtmiseks, ning kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad olukorra paranemise mõõtmiseks. Äriühing peaks

juhul, kui ta teeb kindlaks tegeliku kahjuliku mõju inimõigustele või keskkonnale, võtma asjakohaseid meetmeid selle lõpetamiseks. Võib eeldada, et äriühing suudab lõpetada tegeliku kahjuliku mõju, mis tuleneb tema enda või tema tütarettevõtja tegevusest. Sellegipoolest tuleks selgitada, et ärisuhete puhul, kus kahjulikku mõju ei ole võimalik lõpetada, peaksid äriühingud sellise mõju ulatust minimeerima. Kahjuliku mõju ulatuse **leevendamise** peaks viima tulemuseni, mis on võimalikult sarnane kahjuliku mõju lõpetamisega. Selleks et tagada äriühingutele õigusselgus ja -kindlus, tuleks käesolevas direktiivis sätestada meetmed, mida äriühingud peaksid inimõigustele, keskkonnale **ja kliimale** avalduva tegeliku kahjuliku mõju lõpetamiseks või minimeerimiseks võtma.

Muudatusettepanek

(39) Selleks et täita käesolevas direktiivis sätestatud kohustust lõpetada või minimeerida tegelikku kahjulikku mõju, peaksid äriühingud asjakohastel juhtudel võtma järgmisi meetmeid. Nad peaksid kahjuliku mõju neutraliseerima või minimeerima selle ulatuse, võttes meetmeid, mis on proportsionaalsed kahjuliku mõju raskusastme ja ulatusega ning sellega, mil määral aitas äriühingu tegevus kaasa selle tekkimisele. Kui kahjulikku mõju ei ole võimalik kohe lõpetada, peaksid äriühingud töötama välja ja rakendama parandusmeetmete kava koos mõistliku ja selgelt määratletud ajakavaga meetmete võtmiseks, ning kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad olukorra paranemise mõõtmiseks. Äriühing peaks

väljakujunenud ärisuhte otsepartnerilt nõudma ka **lepingulisi** tagatise äriühingu käitumisjuhendi ja vajaduse korral ka ennetusmeetmete kava järgimise kohta, kusjuures tagatiseid peaksid hõlmama ka seda, et otsepartner nõuab samasuguseid **lepingulisi tagasi** ka oma partneritelt niivõrd, kui võrd nende tegevus on osa äriühingu väärtusahelast. **Lepinguliste** tagatistega peaksid kaasnema asjakohased meetmed nõuete täitmise kontrollimiseks. Samuti peaksid äriühingud tegema investeeringuid, mille eesmärk on kahjuliku mõju lõpetamine või minimeerimine, pakkuma sihipärast ja proportsionaalset toetust VKEdele, kellega neil on **väljakujunenud** ärisuhe, ning tegema koostööd teiste üksustega, muu hulgas vajaduse korral selleks, et suurendada äriühingu suutlikkust kahjulik mõju lõpetada.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 44 a (uus)

Komisjoni ettepanek

otsepartnerilt nõudma ka tagatise äriühingu käitumisjuhendi ja vajaduse korral ka ennetusmeetmete kava järgimise kohta, kusjuures tagatiseid peaksid hõlmama ka seda, et otsepartner nõuab samasuguseid **tagatise** ka oma partneritelt niivõrd, kui võrd nende tegevus on osa äriühingu väärtusahelast. Tagatistega peaksid kaasnema asjakohased meetmed nõuete täitmise kontrollimiseks. Samuti peaksid äriühingud tegema investeeringuid, mille eesmärk on kahjuliku mõju lõpetamine või minimeerimine, pakkuma sihipärast ja proportsionaalset toetust VKEdele, kellega neil on ärisuhe, ning tegema koostööd teiste üksustega, muu hulgas vajaduse korral selleks, et suurendada äriühingu suutlikkust kahjulik mõju lõpetada.

Muudatusettepanek

(44a) Äriühingud peaksid andma sidusrühmadele piisavat ja põhjalikku sisulist teavet inimõiguste, keskkonnale ja kliimale avalduva tegeliku ja võimaliku kahjuliku mõju kohta ning nende hoolsuskohustuse täitmiseks võetud meetmete kohta. Sidusrühmadel peaks samuti olema võimalik nõuda äriühingult lisateavet käesolevas direktiivis sätestatud kohustuste täitmiseks võetud meetmete kohta.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 46 a (uus)

(46a) Äriühingud peaksid sidusrühmad, sealhulgas inimõiguste ja keskkonnakaitsjad, tõhusalt, sisuliselt ja asjakohasel viisil kaasama kogu hoolsuskohustuse täitmise protsessi vältel. Äriühingud peaksid sidusrühmadele andma aegsasti ning kultuuriliselt tundlikul ja kättesaadaval viisil sisulist teavet konkreetsete tegevuste, projektide ja investeeringute tegeliku ja võimaliku kahjuliku mõju kohta inimõigustele, keskkonnale ja kliimale, võttes arvesse sidusrühmade eripärasid, näiteks võimalikku haavatavust. Äriühingud peavad austama põlisrahvaste õigusi, mis on sätestatud põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsioonis, sealhulgas eelneva vabatahtliku ja teadva nõusoleku andmine ning põlisrahvaste õigus enesemääramisele.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 50

(50) Et käesolev direktiiv aitaks tõhusalt võidelda kliimamuutuste vastu, peaksid äriühingud võtma vastu kava, millega tagada, et nende ärimudel ja -strateegia on **kooskõlas** kestlikule majandusele üleminekuga ja globaalse soojenemise piiramisega 1,5 °C-ni, **nagu** on sätestatud **Pariisi kokkuleppes**. **Kui kliima on või oleks pidanud olema äriühingu tegevuse peamine risk või peamine mõjula, peaks äriühing lisama oma kavasse** heitkoguste vähendamise eesmärgid.

(50) Et käesolev direktiiv aitaks tõhusalt võidelda kliimamuutuste vastu, peaksid äriühingud võtma **sidusrühmadega konsulteerides** vastu kava, millega tagada, et nende ärimudel ja -strateegia on **vastavuses** kestlikule majandusele üleminekuga ja globaalse soojenemise piiramisega 1,5 °C-ni, **kooskõlas Pariisi kokkuleppe ning eesmärgiga saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus, mis on sätestatud määruses (EL) 2021/1119 (Euroopa kliimamäärus)**. **Kavas tuleks arvesse võtta kogu väärtusahelat ja see peaks sisaldama ajaliselt piiritletud eesmäärke, mis on seotud nende kliimaeesmärkidega seoses 1., 2. ja, kui see on asjakohane, 3. valdkonna heitega,**

sealhulgas kasvuhooonegaaside ja, kui see on asjakohane, metaaniheite absoluutsete heitkoguste vähendamise eesmärgid 2030. aastaks ja viie aasta kaupa kuni 2050. aastani. Kavas tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli (IPCC) ja kliimamuutusi käsitleva Euroopa teadusnõukogu viimaseid soovitusi, võtta arvesse kliimameetmete riske ja mõju äriühingule, teha kindlaks CO₂ heite vähendamise hoovad äriühingu äri- ja väärtusahelas ning töötada välja rakendusmeetmed äriühingu kliimaeesmärkide saavutamiseks, tuginedes praegustele teaduslikele andmetele. Kavad peaksid sisaldama juhtide ja juhatuse liikmete jaoks selgeid kohustusi, tagamaks, et äriühingu strateegias võetakse keskkonna- ja kliimariske ja -mõju arvesse.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 51

Komisjoni ettepanek

(51) *Selleks et heitkoguste vähendamise kava rakendataks nõuetekohaselt ja see lisataks juhtide rahalistesse stiimulitesse, tuleks kava juhtide muutuvtasu kindlaksmääramisel nõuetekohaselt arvesse võtta, kui muutuvtasu on seotud juhi panusega äriühingu äristrateegiasse ning pikaajalistesse huvidesse ja kestlikkusse.*

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 63

Muudatusettepanek

(51) *Kliimaeesmärke ja üleminekukava tuleks nõuetekohaselt rakendada, lisada need juhtide rahalistesse stiimulitesse ning võtta kava nõuetekohaselt arvesse juhtide muutuvtasu kindlaksmääramisel.*

Komisjoni ettepanek

(63) Kõikide liikmesriikide siseriiklikes õigusaktides on sätestatud äriühingu juhi hoolsuskohustus. Tagamaks, et seda üldist kohustust mõistetakse ja kohaldatakse viisil, mis on sidus ja kooskõlas käesoleva direktiiviga kehtestatud hoolsuskohustusega, ning et juhid **võtaksid** oma **otsustes** süstemaatiliselt **arvesse** kestlikkusega seotud **küsimusi**, tuleks käesolevas direktiivis ühtlustatud viisil selgitada juhtide üldist kohustust tegutseda äriühingu parimates huvides, sätestades, et juhid peavad arvesse võtma direktiivis 2013/34/EL osutatud kestlikkusega seotud küsimusi, sealhulgas **vajaduse korral** inimõiguste, kliimamuutuste ja keskkonnaga seotud tagajärgi nii lühikeses, keskpikas kui ka pikas perspektiivis. Selle selgitamine ei nõua olemasolevate riiklike ettevõtlusstruktuuride muutmist.

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 64

Komisjoni ettepanek

(64) Kooskõlas rahvusvaheliste hoolsuskohustuse raamistikega peaksid hoolsuskohustuse täitmise eest vastutama äriühingu juhid. Seepärast peaksid ka käesolevas direktiivis sätestatud hoolsuskohustuse meetmete kehtestamise ja järelevalve ning äriühingu hoolsuskohustuse põhimõtete vastuvõtmise eest vastutama äriühingu juhid, võttes arvesse sidusrühmade ja kodanikuühiskonna organisatsioonide panust ning lõimides hoolsuskohustuse äriühingu juhtimissüsteemidesse. Samuti peaksid äriühingu juhid tegeliku või võimaliku mõju kindlaks tegemise ning hoolsuskohustuse meetmete võtmise korral

Muudatusettepanek

(63) Kõikide liikmesriikide siseriiklikes õigusaktides on sätestatud äriühingu juhi hoolsuskohustus. Tagamaks, et seda üldist kohustust mõistetakse ja kohaldatakse viisil, mis on sidus ja kooskõlas käesoleva direktiiviga kehtestatud hoolsuskohustusega, ning et juhid **integreeriksid** oma **otsustesse** süstemaatiliselt kestlikkusega seotud **küsimused**, tuleks käesolevas direktiivis ühtlustatud viisil selgitada juhtide üldist kohustust tegutseda äriühingu parimates huvides, sätestades, et juhid peavad arvesse võtma direktiivis 2013/34/EL osutatud kestlikkusega seotud küsimusi, sealhulgas inimõiguste, kliimamuutuste ja keskkonnaga seotud tagajärgi nii lühikeses, keskpikas kui ka pikas perspektiivis. Selle selgitamine ei nõua olemasolevate riiklike ettevõtlusstruktuuride muutmist.

Muudatusettepanek

(64) Kooskõlas rahvusvaheliste hoolsuskohustuse raamistikega peaksid hoolsuskohustuse täitmise eest vastutama äriühingu juhid. Seepärast peaksid ka käesolevas direktiivis sätestatud hoolsuskohustuse meetmete kehtestamise ja järelevalve ning **käesolevas direktiivis osutatud kliimapöörde kava rakendamise eest ning** äriühingu hoolsuskohustuse põhimõtete vastuvõtmise eest vastutama äriühingu juhid, võttes arvesse sidusrühmade ja kodanikuühiskonna organisatsioonide panust ning lõimides hoolsuskohustuse **ja sellega seotud rakendusmeetmed äriühingu käesoleva direktiivi kohase kliimapöörde kava raames** äriühingu juhtimissüsteemidesse.

kohandama vastavalt äriühingu strateegiat.

Samuti peaksid äriühingu juhid tegeliku või võimaliku mõju kindlaks tegemise ning hoolsuskohustuse **ja kliimapöörde kava** meetmete võtmise korral kohandama vastavalt äriühingu strateegiat.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 70

Komisjoni ettepanek

(70) Komisjon peaks andma hinnangu ja **esitama aruande selle kohta**, kas käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate suure mõjuga sektorite loetellu tuleks lisada uusi sektoreid, et viia see vastavusse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni suunistega või võtta arvesse selgeid tõendeid töölase ärakasutamise, inimõiguste rikkumise või uute esilekerkivate **keskkonnaohtude** kohta, kas käesolevas direktiivis osutatud asjakohaste rahvusvaheliste konventsioonide loetelu tuleks muuta, eelkõige pidades silmas rahvusvahelise olukorra muutusi, **või kas käesoleva direktiivi hoolsuskohustust käsitlevaid sätteid tuleks laiendada kliimale avalduvale kahjulikule mõjule.**

Muudatusettepanek

(70) Komisjon peaks andma hinnangu ja **andma regulaarselt aru**, kas käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate suure mõjuga sektorite loetellu tuleks lisada uusi sektoreid, et viia see vastavusse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni suunistega või võtta arvesse selgeid tõendeid töölase ärakasutamise, inimõiguste rikkumise või uute esilekerkivate **keskkonna- ja kliimaohtude** kohta, kas käesolevas direktiivis osutatud asjakohaste rahvusvaheliste konventsioonide loetelu tuleks muuta, eelkõige pidades silmas rahvusvahelise olukorra muutusi.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 71

Komisjoni ettepanek

(71) Käesoleva direktiivi eesmärki – kasutada paremini ära ühtse turu potentsiaali, et aidata kaasa kestlikule majandusele üleminekule, ja soodustada kestlikku arengut, ennetades ja leevendades äriühingute väärtusahelates avalduvat võimalikku või tegelikku kahjulikku mõju

Muudatusettepanek

(71) Käesoleva direktiivi eesmärki – kasutada paremini ära ühtse turu potentsiaali, et aidata kaasa kestlikule majandusele üleminekule, ja soodustada kestlikku arengut, ennetades ja leevendades äriühingute väärtusahelates avalduvat võimalikku või tegelikku kahjulikku mõju

inimõigustele **või keskkonnale** – ei suuda liikmesriigid üksi või kooskõlastamata tegutsedes piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetmete ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil. Nimelt on lahendamist vajavad probleemid ja nende põhjused riikidevahelise loomuga, kuna paljud äriühingud tegutsevad kogu liidus või üle maailma ning nende väärtusahelad laienevad teistesse liikmesriikidesse ja kolmandatesse riikidesse. Peale selle võivad üksikute liikmesriikide meetmed osutada ebatõhusaks ja viia siseturu killustumiseni. Seega võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kooskõlas samas artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe käesolev direktiiv kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärgi saavutamiseks,

inimõigustele, **keskkonnale ja kliimale** – ei suuda liikmesriigid üksi või kooskõlastamata tegutsedes piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetmete ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil. Nimelt on lahendamist vajavad probleemid ja nende põhjused riikidevahelise loomuga, kuna paljud äriühingud tegutsevad kogu liidus või üle maailma ning nende väärtusahelad laienevad teistesse liikmesriikidesse ja kolmandatesse riikidesse. Peale selle võivad üksikute liikmesriikide meetmed osutada ebatõhusaks ja viia siseturu killustumiseni. Seega võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kooskõlas samas artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe käesolev direktiiv kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärgi saavutamiseks,

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) äriühingul oli viimasel majandusaastal, mille kohta on koostatud aruandeaasta finantsaruanded, keskmiselt üle **500** töötaja ja selle ülemaailmne netokäive oli üle **150** miljoni euro;

Muudatusettepanek

(a) äriühingul oli viimasel majandusaastal, mille kohta on koostatud aruandeaasta finantsaruanded, keskmiselt üle **250** töötaja ja selle ülemaailmne netokäive oli üle **40** miljoni euro;

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

(b) äriühing **ei saavutanud** viimasel majandusaastal, mille kohta on koostatud aruandeaasta finantsaruanded, punktis a

Muudatusettepanek

(b) äriühing **saavutas** viimasel majandusaastal, mille kohta on koostatud aruandeaasta finantsaruanded, punktis a

sätetatud *künniseid, kuid sellel oli keskmiselt üle 250 töötaja ja selle ülemaailmne netokäive oli üle 40 miljoni euro, tingimusel et vähemalt 50 % netokäibest tekkis* ühes või mitmes järgmistest sektoritest:

sätetatud 250 töötaja *künnise ja ülemaailmne netokäibe* üle 40 miljoni euro *ning tegutses* ühes või mitmes järgmistest sektoritest:

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

i) *tekstiilitootmine*, nahatöötlemine ja nahktoodete (sealhulgas jalatsite) tootmine ning tekstiil-, rõiva- ja jalatsitoodete hulгимүүк;

Muudatusettepanek

i) *tekstiili- ja karusnahatootmine*, nahatöötlemine ja nahktoodete (sealhulgas jalatsite) tootmine ning tekstiil-, rõiva- ja jalatsitoodete hulгимүүк;

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek

ii) põllumajandus, metsandus, kalandus (sealhulgas vesiviljelus), toiduainete tootmine ning põllumajandusliku tooraine, elusloomade, puidu, toidu ja jookide hulгимүүк;

Muudatusettepanek

ii) põllumajandus, metsandus, kalandus (sealhulgas vesiviljelus), *veevarustus, maa ja ressurside majandamine, sealhulgas looduskaitse*, toiduainete tootmine ning põllumajandusliku tooraine, elusloomade, *loomsete saaduste*, puidu, toidu ja jookide hulгимүүк;

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt ii i

Komisjoni ettepanek

iii) maavarade (sealhulgas toornafta, maagaas, kivisüsi, pruunsüsi, metallid ja metallimaagid, samuti kõik muud mittemetalsed mineraalid ja karjäärides

Muudatusettepanek

iii) maavarade (sealhulgas toornafta, maagaas, kivisüsi, pruunsüsi, metallid ja metallimaagid, samuti kõik muud mittemetalsed mineraalid ja karjäärides

kaevandatud tooted) kaevandamine, olenemata nende kaevandamise kohast, põhimetalltoodete, muude mittemetalsetest mineraalidest toodete ja metalltoodete (v.a masinad ja seadmed) tootmine ning maavarade ja mineraalidest põhi- ja vahetoodete (sealhulgas metallide ja metallimaakide, ehitusmaterjalide, kütuste, kemikaalide ja muude vahetoodete) hulgimüük.

kaevandatud tooted) kaevandamine, **rafineerimine, transport ja käitlemine**, olenemata nende kaevandamise kohast, põhimetalltoodete, muude mittemetalsetest mineraalidest toodete ja metalltoodete (v.a masinad ja seadmed) tootmine ning maavarade ja mineraalidest põhi- ja vahetoodete (sealhulgas metallide ja metallimaakide, ehitusmaterjalide, kütuste, kemikaalide ja muude vahetoodete) hulgimüük.

Muudatusettepanek 36

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt iii a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

iiia) energeetikasektor, sealhulgas gaasi-, tuuma-, auru-, elektri- ja muud allikad kogu oma olelusringi jooksul, alates kaevandamisest, rafineerimisest, tootmisest, kütuste põletamisest kuni transpordi, käitlemise, ladustamise ja jäätmekäitluseni, sealhulgas radioaktiivsete jäätmete käitluseni;

Muudatusettepanek 37

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(ba) äriühing on hõlmatud määrusega (EL) 2021/0104 (äriühingute kestlikkusaruandluse direktiiv);

Muudatusettepanek 38

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(bb) äriühing ei saavutanud punktides a ja b sätestatud künnist, kuid tema suhtes kehtivad ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (ELi HKS) kohustused.

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) äriühingu **netokäive liidus** oli viimasele majandusaastale eelnenud majandusaastal üle **150** miljoni euro;

Muudatusettepanek

(a) äriühingu **ülemaailmne netokäive** oli viimasele majandusaastale eelnenud majandusaastal üle **40** miljoni euro;

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) äriühingu **netokäive liidus** oli viimasele majandusaastale eelnenud majandusaastal **rohkem kui 40 miljonit eurot, kuid mitte** üle 150 miljoni euro, **tingimusel et ta teenis vähemalt 50 % ülemaailmsest netokäibest** ühes või mitmes lõike 1 punktis b loetletud sektoritest.

Muudatusettepanek

(b) äriühingu **ülemaailmne netokäive** oli viimasele majandusaastale eelnenud majandusaastal üle **40** miljoni euro ühes või mitmes lõike 1 punktis b loetletud sektoritest.

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõik 1 – punkt a – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

i) juriidiline isik, mis on asutatud mõnes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL¹ I lisas loetletud

Muudatusettepanek

i) juriidiline isik, mis on asutatud mõnes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL¹ I **või II** lisas

õiguslikus vormis;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

loetletud õiguslikus vormis;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

Muudatusettepanek 42

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt a – alapunkt ii**

Komisjoni ettepanek

ii) juriidiline isik, mis on asutatud kolmanda riigi õiguse kohaselt kõnealuse direktiivi I ja II lisas loetletud vormidega võrreldavas vormis;

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 43

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

„kahjulik keskkonnamõju“ – kahjulik mõju keskkonnale, mis tuleneb sellest, et on rikutud mõnd lisa II osas loetletud rahvusvaheliste keskkonnakonventsioonide kohast keeldu või kohustust;

Muudatusettepanek

„kahjulik keskkonnamõju“ –

Muudatusettepanek 44

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt b – alapunkt i (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- i) kahjulik mõju ühele järgmistest keskkonnakategooriatest:*
 - a) kliimamuutuste leevendamine;*
 - b) kliimamuutustega kohanemine;*
 - c) pinnase, vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse;*
 - d) üleminek ringmajandusele;*
 - e) reostuse, sealhulgas kahjulike ainete vältimine ja tõrje;*
 - f) elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine;*

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt b – alapunkt ii (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- ii) kahjulik keskkonnamõju, mis tuleneb lisa I osa punktides 18 ja 19 ning lisa II osas loetletud õigusaktide asjakohastest sätetest tulenevate kohustuste täitmata jätmisest, võttes võimaluse korral arvesse nende sätetega seotud riigisiseseid õigusakte ja meetmeid, mis on seotud lisa I osa punktides 18 ja 19 ning lisa II osas loetletud rahvusvaheliste tekstidega;*

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt b – alapunkt iii (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- iii) [keskkonnakaitses kriminaalõiguse kaudu]^{1a} sätestatud süüteost tulenev kahjulik mõju;*

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) „kahjulik mõju inimõigustele“ – kahjulik mõju kaitstavatele isikutele, mis tuleneb sellest, et on rikutud mõnd lisa I osa 2. jaos loetletud rahvusvaheliste konventsioonide kohast ja lisa I osa 1. jaos loetletud õigust või keeldu;

Muudatusettepanek

(c) „kahjulik mõju inimõigustele“ – kahjulik mõju kaitstavatele isikutele, mis tuleneb sellest, et on rikutud mõnd lisa I osa 2. jaos loetletud rahvusvaheliste konventsioonide kohast ja lisa I osa 1. jaos loetletud õigust või keeldu, **võttes võimaluse korral arvesse riigisiseseid õigusakte ja nende sätetega seotud rahvusvaheliste tekstidega seonduvaid meetmeid**;

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõik 1 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(ca) „loomade heaolu kahjustav mõju“ – loomade kaitset käsitlevate liidu õigusaktide rikkumisest tulenev kahjulik mõju aistimisvõimeliste olendite heaolule;

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõik 1 – punkt c b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(cb) „põhimõte, et saastaja maksab“ – põhimõte, mis on määratletud [keskkonnakaitses kriminaalõiguse kaudu]^{1a};

Muudatusettepanek 50

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt c c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**(cc) „terviseühitsuse põhimõte“ –
terviseühitsuse põhimõte Euroopa
Parlamendi ja nõukogu määruse (EL)
2021/522 (programm „EL tervise heaks“)
artikli 2 punktis 5 määratletud
tähdenduses;**

Muudatusettepanek 51

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt c d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**(cd) „teaduspõhine eesmärk“ –
veenvate teaduslike keskkonnaalaste
tõendite põhjal ja sõltumatu teadusliku
valideerimisega määratletud eesmärk,
mille saavutamine äriühingu poolt tagab
äriühingu mõju kooskõla
kestlikkuseesmärkide ja liidu
kriteeriumidega konkreetse
keskkonnaküsimuse korral.
Kliimamuutuste leevendamise konkreetsetes
kontekstis tähendab see eesmärki, mis
võimaldab viia äriühingu mõju
kliimamuutustele kooskõlla Euroopa
kliimamääruse eesmärkidega, eelkõige
kliimaneutraalsuse saavutamise
hiljemalt 2050. aastaks ning 1,5 °C
kliimastenaariumiga, valitsustevahelise
kliimamuutuste paneeli määratletud
ületamisteta või piiratud ületamistega;**

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõik 1 – punkt f

Komisjoni ettepanek

(f) „väljakujunenud ärisuhe“ – otsene või kaudne ärisuhe, mis oma intensiivsuse või kestuse tõttu on või eeldatavasti on püsiv ega moodusta väärtusahelast üksnes tühist või kõrvalist osa;

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõik 1 – punkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(fa) sidusrühmade kaasamine.

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõik 1 – punkt g

Komisjoni ettepanek

(g) „väärtusahel“ – tegevus, mis on seotud kauba tootmise või teenuste osutamisega äriühingu poolt, sealhulgas toote või teenuse arendamise ning toote kasutamise ja kasutuselt kõrvaldamisega, samuti tarneahela eelneva ja järgmise etapi väljakujunenud ärisuhetega seotud tegevus. **Kui tegemist on punkti a alapunktis iv määratletud äriühinguga, hõlmab väärtusahel nende konkreetsete teenuste osutamise puhul üksnes selliseid laene, krediiti ja muid finantsteenuseid saavaid kliente ning muid samasse kontserni kuuluvaid äriühinguid, kelle tegevus on seotud asjaomase lepinguga. Selliste reguleeritud finantsettevõtjate**

Muudatusettepanek

(g) „väärtusahel“ – tegevus, mis on seotud kauba tootmise või teenuste osutamisega äriühingu poolt, sealhulgas toote või teenuse arendamise ning toote kasutamise ja kasutuselt kõrvaldamisega, samuti tarneahela eelneva ja järgmise etapi ärisuhetega seotud tegevus.

väärtusahel ei hõlma VKEsid, kes saavad neilt laenu, krediiti, rahastamist, kindlustust või edasikindlustust;

Muudatusettepanek 55

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt h**

Komisjoni ettepanek

(h) „sõltumatu kolmanda isiku poolne kontroll“ – kontroll, mida teeb äriühingust sõltumatu audiitor, kellel ei ole huvide konflikte, kellel on kogemusi ja pädevus keskkonna- ja inimõiguste küsimustes ning kes vastutab auditi kvaliteedi ja usaldusväarsuse eest, et teha kindlaks, kas äriühing või selle väärtusahela osad täidavad käesolevast direktiivist tulenevaid inimõiguste- ja keskkonnavalaseid nõudeid;

Muudatusettepanek

(h) „sõltumatu kolmanda isiku poolne kontroll“ – kontroll, mida teeb äriühingust sõltumatu audiitor, kellel ei ole huvide konflikte, kellel on kogemusi, **asjatundlikkus** ja pädevus **kliima-, keskkonna- ja inimõiguste küsimustes** ning kes vastutab auditi kvaliteedi ja usaldusväarsuse eest (**sealhulgas võimalikud vastutusnõuded juhul, kui puuduliku auditi tõttu on tekkinud kahju**), et teha kindlaks, kas äriühing või selle väärtusahela osad täidavad käesolevast direktiivist tulenevaid inimõiguste-, **kliima-** ja keskkonnavalaseid nõudeid;

Muudatusettepanek 56

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt h a (uus)**

Komisjoni ettepanek

(ha) „inimõiguste ja keskkonnakaitsjad“ – üksikisikud ja rühmitused, kes isiklikult või ametialaselt püüavad rahumeelsel viisil kaitsta ja edendada inimõigusi, mis on seotud keskkonna ja kliimaga, sealhulgas elurikkuse, vee, õhu, maa, pinnase, taimestiku ja loomastikuga;

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt i

Komisjoni ettepanek

(i) „VKE“ – mis tahes õiguslikus vormis tegutsev mikro-, väike- või keskmise suurusega ettevõtja, mis ei kuulu suurde kontserni, nende mõistete direktiivi 2013/34/EL artikli 3 lõigetes 1, 2, 3 ja 7 määratletud tähenduses;

Muudatusettepanek

(i) „**väike ja keskmise suurusega ettevõtja ehk VKE**“ – mis tahes õiguslikus vormis tegutsev mikro-, väike- või keskmise suurusega ettevõtja, mis ei kuulu suurde kontserni, nende mõistete direktiivi 2013/34/EL artikli 3 lõigetes 1, 2, 3 ja 7 määratletud tähenduses;

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt l

Komisjoni ettepanek

(l) „tõsine kahjulik mõju“ – kahjulik keskkonnamõju või kahjulik mõju inimõigustele, mis on oma olemuselt eriti märkimisväärne või mõjutab suurt hulka inimesi või suurt osa keskkonnast või mis on pöördumatu või mida on eriti raske heastada meetmete tõttu, mis on vajalikud enne mõju avaldumist valitsenud olukorra taastamiseks;

Muudatusettepanek

(l) „tõsine kahjulik mõju“ – kahjulik keskkonnamõju või kahjulik mõju inimõigustele, mis on oma olemuselt eriti märkimisväärne või mõjutab suurt hulka inimesi või **loomi või** suurt osa keskkonnast või mis on pöördumatu või mida on eriti raske heastada meetmete tõttu, mis on vajalikud enne mõju avaldumist valitsenud olukorra taastamiseks;

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt n

Komisjoni ettepanek

(n) „sidusrühmad“ – äriühingu töötajad, tütarettevõtjate töötajad ja muud isikud, rühmad, kogukonnad või üksused, kelle õigusi või huve kõnealuse äriühingu või selle tütarettevõtjate või selle ärisuhetega seotud **tooted, teenused ja tegevus** mõjutavad või võivad mõjutada;

Muudatusettepanek

(n) „sidusrühmad“ – äriühingu töötajad, tütarettevõtjate töötajad ja muud isikud, rühmad, kogukonnad või üksused **või valitsusvälised organisatsioonid ning inimõiguste ja keskkonnakaitsjad, sealhulgas neid esindavad juriidilised või füüsilised isikud**, kelle õigusi või huve kõnealuse äriühingu või selle

tütarettevõtjate või selle ärisuhetega seotud *toodete, teenuste ja tegevuse võimalik või tegelik kahjulik mõju inimõigustele ja keskkonnale* mõjutavad või võivad mõjutada *kogu väärtusahela ulatuses, kui neil on õigustatud ja oluline huvi;*

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt n a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(na) „sotsiaalpartnerid“ – äriühingu töötajad ja nende esindajad, kes teevad sotsiaaldialoogi kaudu koostööd juhtkonna ja selle esindajatega;

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõik 1 – punkt q

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(q) „asjakohane meede“ – *meede*, millega on võimalik saavutada hoolsuskohustuse eesmärgid, mis vastavad kahjuliku mõju raskusastmele ja tõenäosusele, ning mis on äriühingule mõistlikult kättesaadav, võttes arvesse konkreetse juhtumi asjaolusid, sealhulgas majandussektori ja konkreetse ärisuhte spetsiifikat ja äriühingu mõju sellele, ning vajadust tagada, et meedet peetakse prioriteediks.

(q) „asjakohane meede“ – *meetmete kogum*, millega on võimalik saavutada hoolsuskohustuse eesmärgid, mis vastavad kahjuliku mõju raskusastmele ja tõenäosusele, ning mis on äriühingule mõistlikult kättesaadav, võttes arvesse konkreetse juhtumi asjaolusid, sealhulgas majandussektori ja konkreetse ärisuhte spetsiifikat ja äriühingu mõju sellele, ning vajadust tagada, et meedet peetakse prioriteediks.

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) lõimivad hoolsuskohustuse oma tegevuspõhimõtetesse kooskõlas artikliga 5;

Muudatusettepanek

(a) lõimivad hoolsuskohustuse oma tegevuspõhimõtetesse **ja juhtimissüsteemidesse** kooskõlas artikliga 5;

Muudatusettepanek 63

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 4 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvad emaettevõtjad võivad täita artiklites 5–11 ning artikli 15 lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustusi äriühingute nimel, mis on nende käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvad tütarettevõtjad. See ei piira tütarettevõtjate tsiviilvastutust vastavalt artiklile 22.

Muudatusettepanek 64

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et äriühingud võtavad kooskõlas lõigetega 2, 3 ja 4 asjakohaseid meetmeid, et teha kindlaks **tegelik** ja **võimalik kahjulik** mõju inimõigustele ja **kahjulik** keskkonnamõju, mis tuleneb nende endi või nende tütarettevõtjate tegevusest, ja juhul, kui selline mõju on seotud nende väärtusahelatega, nende **väljakujunenud** ärisuhetest.

1. Liikmesriigid tagavad, et äriühingud võtavad kooskõlas lõigetega 2, 3 ja 4 **läbipaistval viisil** asjakohaseid meetmeid, et teha kindlaks **ja hinnata tegelikku** ja **võimalikku kahjulikku** mõju inimõigustele **ning tegelikku** ja **võimalikku kahjulikku** keskkonnamõju, mis tuleneb nende endi või nende tütarettevõtjate tegevusest, **toodetest ja teenustest**, ja juhul, kui selline mõju on seotud nende väärtusahelatega, nende ärisuhetest.

Muudatusettepanek 65

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

2. Erandina lõikest 1 peab artikli 2 lõike 1 punktis b ja artikli 2 lõike 2 punktis b osutatud äriühing tegema kindlaks üksnes sellise tegeliku ja võimaliku tõsise kahjuliku mõju, mis on seotud artikli 2 lõike 1 punktis b nimetatud sektoriga.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 66

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

2a. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 sätestatud kohustuste täitmiseks äriühingud:

a) viivad läbi äriühingu tegevuse, tütarettevõtjate ja äripartnerite ulatusliku analüüsi, et teha kindlaks valdkonnad, kus kahjulik mõju on kõige tõenäolisem, sealhulgas kaardistada üksikud suurema riskiga tegevused, võttes arvesse asjakohaseid riskitegureid; ning

b) viivad läbi tegevuse, tütarettevõtjate ja äripartnerite põhjaliku hindamise, et teha kindlaks konkreetse tegeliku ja võimaliku kahjuliku mõju laad ja ulatus ning selle tõenäosus ja raskusaste.

Muudatusettepanek

2a. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 sätestatud kohustuste täitmiseks äriühingud:

a) viivad läbi äriühingu tegevuse, tütarettevõtjate ja äripartnerite ulatusliku analüüsi, et teha kindlaks valdkonnad, kus kahjulik mõju on kõige tõenäolisem, sealhulgas kaardistada üksikud suurema riskiga tegevused, võttes arvesse asjakohaseid riskitegureid; ning

b) viivad läbi tegevuse, tütarettevõtjate ja äripartnerite põhjaliku hindamise, et teha kindlaks konkreetse tegeliku ja võimaliku kahjuliku mõju laad ja ulatus ning selle tõenäosus ja raskusaste.

Muudatusettepanek 67

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 4**

Komisjoni ettepanek

4. Liikmesriigid tagavad, et **äriühingutel on** lõikes 1 osutatud kahjuliku mõju kindlakstegemiseks, tuginedes vajaduse korral kvantitatiivsele ja kvalitatiivsele teabele, õigus kasutada **asjakohaseid vahendeid, sealhulgas** sõltumatuid aruandeid ja teavet, mis on kogutud artiklis 9 sätestatud kaebuste esitamise korra kohaselt. **Vajaduse korral** konsulteerivad **äriühingud** ka nende rühmadega, keda küsimus potentsiaalselt mõjutab, sealhulgas töötajate ja muude asjaomaste sidusrühmadega, et koguda teavet tegeliku või võimaliku kahjuliku mõju kohta.

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid tagavad, et **äriühingutele tehakse** lõikes 1 osutatud **tegeliku ja võimaliku** kahjuliku mõju kindlakstegemiseks, tuginedes vajaduse korral kvantitatiivsele ja kvalitatiivsele teabele, **kättesaadavaks asjakohased vahendid, et võimaldada direktiivi täitmist. Liikmesriigid võivad teha komisjoniga koostööd, et valmistada ette asjakohased vahendid, näiteks ametlikud riskihindamised ja ad hoc kasutajatoed. Äriühingutel on** õigus kasutada sõltumatuid aruandeid ja teavet, mis on kogutud artiklis 9 sätestatud kaebuste esitamise korra kohaselt. **Äriühingud** konsulteerivad ka nende rühmadega, keda küsimus potentsiaalselt mõjutab, sealhulgas töötajate ja **nende esindajatega sotsiaaldialoogi kaudu ning** muude asjaomaste sidusrühmadega, et koguda teavet tegeliku või võimaliku kahjuliku mõju kohta.

Muudatusettepanek 68

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 2 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

2. **Äriühing** peab vajaduse korral tegema järgmist:

Muudatusettepanek

2. **Käesoleva artikli lõike 1 järgimiseks** peab **äriühing** vajaduse korral tegema järgmist:

Muudatusettepanek 69

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 2 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

(a) **kui see on ennetamiseks võetavate meetmete laadi või keerukuse tõttu**

Muudatusettepanek

(a) **töötama välja ja rakendama ennetus- ja leevendusmeetmete kava,**

vajalik, töötama välja ja rakendama **ennetusmeetmete** kava, meetmete mõistliku ja selgelt kindlaksmääratud ajakava ning kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad, millega mõõta olukorra paranemist. **Ennetusmeetmete** kava väljatöötamisel konsulteeritakse sidusrühmadega, **keda** see mõjutab;

asjakohaste meetmete mõistliku ja selgelt kindlaksmääratud **tegevus- ja** ajakava ning kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad, millega mõõta olukorra paranemist. **Ennetus- ja leevendusmeetmete** kava väljatöötamisel konsulteeritakse sidusrühmadega, **nende esindajatega, sealhulgas valitsusväliste organisatsioonidega, selliste partneritega nagu sotsiaaldialoogis osalevad töötajad ning vajaduse korral valdkondlike algatuste ja valdkondlike kavadega. Asjakohaseid meetmeid tuleks kohaldada, kui see on asjakohane, äriühingu enda tegevuse, tütarettevõtjate ning otseste ja kaudsete ärisuhete suhtes;**

Muudatusettepanek 70

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Käesoleva direktiivi artikli 15 kohase kliimapöörde kava väljatöötamist ja rakendamist käsitatakse asjakohase meetmena, et ennetada või leevendada kliimamuutuste leevendamise seotud kahjulikku keskkonnamõju vastavalt käesoleva artikli lõikele 1.

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. **Äriühing** peab vajaduse korral tegema järgmist:

3. **Lõigete 1 ja 2 järgimiseks** peab **äriühing** vajaduse korral tegema järgmist:

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3 – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) neutraliseerima kahjuliku mõju või minimeerima selle ulatuse, **sealhulgas makstes kahjuhüvitist** mõjutatud isikutele ja **rahalist hüvitist** mõjutatud kogukondadele. Meede peab olema proportsionaalne kahjuliku mõju raskusastme ja ulatusega ning sellega, mil määral aitas äriühingu tegevus kaasa kahjuliku mõju tekkimisele;

Muudatusettepanek

a) neutraliseerima kahjuliku mõju või minimeerima selle ulatuse **asjakohaste meetmetega. Juhul kui nende meetmetega kaasneb kahjuhüvitise maksmine** mõjutatud isikutele ja **rahalise hüvitise maksmine** mõjutatud kogukondadele **kooskõlas põhimõttega „saastaja maksab“, on äriühingutel õiguslik tagatis asjaomastelt partneritelt hüvitise saamiseks. Äriühingu** meede peab olema proportsionaalne ja vastavuses kahjuliku mõju raskusastme ja ulatusega ning sellega, mil määral aitas äriühingu tegevus kaasa kahjuliku mõju tekkimisele;

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) **kui see on vajalik põhjusel, et kahjulikku mõju ei ole võimalik kohe lõpetada**, töötama välja ja rakendama parandusmeetmete kava, meetmete mõistliku ja selgelt kindlaksmääratud ajakava ning kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad, millega mõõta olukorra paranemist. **Kui see on asjakohane, konsulteeritakse** parandusmeetmete kava väljatöötamisel sidusrühmadega;

Muudatusettepanek

b) töötama välja ja rakendama parandusmeetmete kava, meetmete mõistliku ja selgelt kindlaksmääratud ajakava ning kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad, millega mõõta olukorra paranemist. **Meede peab olema proportsionaalne kahjuliku mõju raskusastme ja ulatusega ning sellega, mil määral aitas äriühingu tegevus kaasa kahjuliku mõju tekkimisele.** Parandusmeetmete kava väljatöötamisel **konsulteeritakse** sidusrühmadega;

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Käesoleva direktiivi artikli 15 kohase kliimapöörde kava väljatöötamist ja rakendamist käsitatakse asjakohase meetmena, et minimeerida kliimamuutuste leevendamise seotud kahjulikku keskkonnamõju vastavalt käesoleva artikli lõigetele 1 ja 2.

Muudatusettepanek 75

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 8a

**Kindlakstehtud tegeliku ja võimaliku
mõju prioriseerimine**

1. Liikmesriigid tagavad, et äriühingutel on artiklites 7 ja 8 sätestatud kohustuste täitmisel lubatud prioriseerida artikli 6 kohaselt kindlaks tehtud võimalik ja tegelik kahjulik mõju inimõigustele ja keskkonnale, mis tuleneb nende enda, nende tütarettevõtjate või äripartnerite tegevusest, toodetest ja teenustest, kui kogu kindlakstehtud kahjulikku mõju ei ole võimalik ennetada, neutraliseerida või parandada.

2. Kahjuliku mõju prioriseerimisel tuginetakse järgmisele:

a) kahjuliku mõju raskusaste, st selle tõsidus, mõjutatud või võimalike mõjutatavate isikute arv või kahjustatud või võimaliku kahjustatava või muul viisil mõjutatud keskkonna ulatus, mõju pöördumatus ja võimalikud takistused, mille tõttu ei ole võimalik taastada mõjutatud isikute või keskkonna olukorda kahjuliku mõju eelsel kujul;

b) kahjuliku mõju tõenäosus, st tõenäosus, et võimalik kahjulik mõju

tegelikult ilmneb;

c) konsulteerimine sidusrühmadega.

3. Kui kogu prioriseeritud kahjuliku mõjuga on artikli 7 või 8 kohaselt tegeletud, peab äriühing hakkama tegelema muu kahjuliku mõjuga.

Muudatusettepanek 76

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 9a

Sidusrühmade kaasamine

1. Liikmesriigid tagavad, et äriühingud kaasavad käesoleva direktiivi artiklites 5–11 ja artiklis 15 sätestatud kohustusi täites tõhusalt ja sisuliselt sidusrühmad, sealhulgas järgmisel viisil:

a) nad töötavad välja ja avaldavad kaasamisstrateegia ning rakendavad seda strateegiat, milles tehakse kindlaks ja loetletakse asjaomased sidusrühmad ning määratakse kindlaks kõige tõhusamad ja asjakohasemad meetmed ja kaasamise vahendid, võttes arvesse võimalikke osalemistakistusi, eelkõige tõrjutud ja haavatavas olukorras olevate sidusrühmade osalemise takistusi, asjakohaseid teavitamismeetodeid ning äriühingu suurust ja sektorit, kaasates alati ettevõtte oma töötajad;

b) nad annavad kindlakstehtud sidusrühmadele põhjalikku ja – kui see on asjakohane üritegevuse olulise muutumise korral – ajakohastatud teavet kergesti kättesaadavas vormis ja põhjendamatu viivituseeta;

c) nad loovad sidusrühmade jaoks asjakohased kaebuste esitamise mehhanismid, mis tagavad eelkõige sidusrühmade konfidentsiaalsuse,

turvalisuse ja õigusliku puutumatus, et kaitsta neid kättemaksuohu ja üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide eest.

Liikmesriigid annavad kooskõlas artikliga 13 äriühingutele praktilisi suuniseid selle kohta, kuidas asjaomased sidusrühmad kindlaks teha ja neile tegevust suunata ning töötada välja sidusrühmade kaasamise strateegia.

2. Liikmesriigid tagavad, et sidusrühmad saavad taotleda kaasamist lõikes 1 kirjeldatud tegevusse. Kui äriühing lükkab taotluse tagasi, tagavad liikmesriigid, et sidusrühmad saavad esitada artikli 19 kohaselt põhjendatud kahtluse.

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 13 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Selleks et anda äriühingutele ja liikmesriikide asutustele tuge selles osas, kuidas äriühingud peaksid hoolsuskohustust täitma, **võib** komisjon, olles konsulteerinud liikmesriikide ja sidusrühmadega, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga, Euroopa Keskkonnaametiga ja vajaduse korral hoolsuskohustuse alaste eksperditeadmistega rahvusvaheliste organitega, **anda** välja suuniseid, **sealhulgas** konkreetsete sektorite või konkreetse kahjuliku mõju kohta.

Muudatusettepanek

Selleks et anda äriühingutele ja liikmesriikide asutustele tuge selles osas, kuidas äriühingud peaksid hoolsuskohustust täitma, **annab** komisjon, olles konsulteerinud liikmesriikide ja sidusrühmadega, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga, Euroopa Keskkonnaametiga **ning kui see on asjakohane, muude ametitega, nagu Euroopa Toiduohutusamet, Euroopa Innovatsiooninõukogu ja VKEde Rakendusamet (Eisma)** ja vajaduse korral hoolsuskohustuse alaste eksperditeadmistega rahvusvaheliste organitega, **artiklite 5–11 kohaste konkreetsete kohustuste kohta** välja tasuta digitaalses ja kergesti kättesaadavas vormis suuniseid, **mis hõlmavad muu hulgas järgmisi aspekte:**

a) teave konkreetsete sektorite või konkreetse kahjuliku mõju kohta;

- b) valdkondlike ja geograafiliste riskitegurite loetelu, sealhulgas kontekst, nagu konfliktiolukorrad, elukutse ja diskrimineerimine, mis on seotud näiteks usu, poliitiliste vaadete, etnilise päritolu, soo, kultuuri ja muude sotsiaalsete teguritega;*
- c) ülevaade kohaldatavatest valdkondlikest algatustest;*
- d) praktilised suunised selle kohta, kuidas võib ettevõtja suuruselt ja sektorist olenevalt kohaldada hoolsuskohustuse suhtes proportsionaalsust ja prioriseerimist;*
- e) teave vastutustundlike ostutavade kohta;*
- f) ressursside ja teabe jagamine äriühingute ja muude juriidiliste isikute seas, et ennetada, leevendada ja parandada kahjulikku mõju, ilma et see piiraks kohaldatavat konkurentsioigust;*
- g) meetmed, mida äriühingud peaksid võtma, et lahendada väikepõllumajandustootjate probleeme;*
- h) vastutustundlik suhete katkestamine;*
- i) praktilised suunised selle kohta, kuidas asjaomased sidusrühmad kindlaks teha ja neile tegevust suunata ning töötada välja sidusrühmade kaasamise strateegia, millele on osutatud artiklis 9a.*

Muudatusettepanek 78

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – lõik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Suunised tehakse kättesaadavaks hiljemalt 18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva. Komisjon kontrollib korrapäraselt, kas suunised on asjakohased, ja kohandab neid uute

parimate tavadega.

Muudatusettepanek 79

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 13 – lõik 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1b. Komisjon teeb riikide teabelehed kättesaadavaks ja ajakohastab neid regulaarselt, et anda ajakohast teavet rahvusvaheliste konventsioonide ja lepingute kohta, mille iga liidu kaubanduspartner on ratifitseerinud. Komisjon kogub ja avaldab koodantud kaubandus- ja tolliandmeid tooraine päritolu ning vahe- ja lõpptoodete kohta, samuti avaldab ta teavet teatavate riikide, piirkondade, sektorite ja allsektorite ning toodetega seotud võimaliku või tegeliku kahjuliku mõju riski kohta inimõigustele, keskkonnale ja valitsemistavale.

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et ***artikli 2 lõike 1 punktis a ja artikli 2 lõike 2 punktis a osutatud äriühingud võtavad vastu kava, mis näeb ette***, et nende ärimudel ja -strateegia on kooskõlas üleminekuga kestlikule majandusele ja eesmärgiga hoida ülemaailmne soojenemine alla 1,5 °C, nagu on sätestatud Pariisi kokkuleppes. ***Eelkõige määratakse kavas äriühingule mõistlikult kättesaadava teabe põhjal kindlaks, millises ulatuses kujutavad kliimamuutused endast äriühingu tegevusele riski või avaldavad sellele mõju.***

1. Liikmesriigid tagavad, et ***artiklis 2 osutatud äriühingud töötavad välja ja rakendavad üleminekukava kooskõlas menetluse 2021/0104/COD õigusakti (äriühingute kestlikkusaruandluse direktiiv) artikli 19a nõuetega***, et nende ärimudel ja -strateegia on kooskõlas üleminekuga kestlikule majandusele ja eesmärgiga hoida ülemaailmne soojenemine alla 1,5 °C, nagu on sätestatud Pariisi kokkuleppes, ***ning kliimanetraalsuse saavutamise eesmärgiga, mis on seatud määruses (EL) 2021/1119 (Euroopa kliimamäärus)***, mis puudutab tema tegevust liidus, sealhulgas

2050. aasta kliimanetraalsuse eesmärgiga ja 2030. aasta kliimaeesmärgiga. Kava sisaldab järgmise kirjeldust:

- a) äriühingu ärimudeli ja strateegia vastupidavus kliimaküsimustega seotud riskidele;*
- b) äriühingu kliimaküsimustega seotud võimalused;*
- c) äriühingu tegevuses ja väärtusahelas CO₂ heite vähendamise hoobade kindlakstegemine ja selgitus, sealhulgas äriühingu kokkupuude söe, nafta ja gaasiga seotud tegevustega, nagu on osutatud direktiivi 2013/34/EL artikli 19a lõike 2 punkti a alapunktis iii ja artikli 29a lõike 2 punkti a alapunktis iii;*
- d) kuidas äriühingu ärimudelis ja strateegias võetakse arvesse äriühingu sidusrühmade huve ja äriühingu mõju kliimamuutustele;*
- e) kuidas on rakendatud ja rakendatakse äriühingu strateegiat kliimaküsimustes, sealhulgas sellega seotud finants- ja investeerimiskavad;*
- f) äriühingu poolt 1., 2. ja, kui see on asjakohane, 3. valdkonna jaoks seotud kliimamuutustega seotud tähtajalised teaduspõhised eesmärgid, sealhulgas kasvuhoonegaaside heite absoluutsed vähendamise eesmärgid 2030. aastaks ja viie aasta kaupa kuni 2050. aastani, äriühingu poolt nende eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kirjeldus;*
- g) haldus-, juht- ja järelevalveorganite kliimaküsimustega seotud rolli kirjeldus.*

Muudatusettepanek 81

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et kui on kindlaks tehtud või oleks tulnud kindlaks teha, et kliimamuutused on äriühingu tegevuse peamine risk või peamine mõjuala, lisab äriühing oma kavasse heitkoguste vähendamise eesmärgid.

välja jäetud

Muudatusettepanek 82

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et äriühingud võtavad muutuvtasu kehtestades nõuetekohaselt arvesse lõigetes 1 ja 2 osutatud kohustuste täitmist, kui muutuvtasu on seotud juhi panusega äriühingu äristrateegiasse ning pikaajalistesse huvidesse ja kestlikkusse.

välja jäetud

Muudatusettepanek 83

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Liikmesriigid tagavad, et juhid vastutavad käesolevas artiklis sätestatud kohustuste järelevalve eest ja et määratakse kindlaks muutuvtasu kooskõlas artikliga 26.

Muudatusettepanek 84

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 25 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et kui **artikli 2 lõikes 1** osutatud äriühingute juhid täidavad oma kohustust tegutseda äriühingu parimates huvides, **võtavad nad arvesse oma otsuste tagajärgi kestlikkuse aspektist, sealhulgas, kui see on asjakohane**, mõju inimõigustele, kliimamuutustele ja keskkonnale nii lühikeses, keskpikas kui ka pikas perspektiivis.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et kui **artiklis 2** osutatud äriühingute juhid täidavad oma kohustust tegutseda äriühingu parimates huvides, **integreerivad nad käesoleva direktiivi kohaselt kindlaks tehtud võimaliku ja tegeliku kahjuliku mõju oma otsustesse kestlikkuse kohta, sealhulgas** mõju inimõigustele, kliimamuutustele ja keskkonnale nii lühikeses, keskpikas kui ka pikas perspektiivis.

Muudatusettepanek 85

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 26 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et artikli 2 lõikes 1 osutatud äriühingute juhid vastutavad artiklis 4 osutatud hoolsuskohustuse meetmete ja eelkõige artiklis 5 osutatud hoolsuskohustuse põhimõtete kehtestamise ja järelvalve eest, võttes nõuetekohaselt arvesse sidusrühmade ja kodanikuühiskonna organisatsioonide käest saadavat asjakohast teavet. Juhid annavad **sellest** aru juhatusele.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et artikli 2 lõikes 1 osutatud äriühingute juhid vastutavad artiklis 4 osutatud hoolsuskohustuse meetmete ja eelkõige artiklis 5 osutatud hoolsuskohustuse põhimõtete **ning artiklis 15 sätestatud rakendusmeetmete** kehtestamise ja järelvalve eest, võttes nõuetekohaselt arvesse sidusrühmade ja kodanikuühiskonna organisatsioonide käest saadavat asjakohast teavet. Juhid annavad **korrapäraselt** aru juhatusele **ning arutavad inimõigustele ja keskkonnale avalduva kahjuliku mõju leevendamisel tehtud edusamme**.

Muudatusettepanek 86

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 26 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et juhid võtavad meetmeid äriühingu strateegia kohandamiseks, et võtta arvesse artikli 6 kohaselt kindlaks tehtud tegelikku ja võimalikku kahjulikku mõju ning artiklite 7–9 kohaselt võetud meetmeid.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et juhid võtavad meetmeid äriühingu strateegia kohandamiseks, et võtta arvesse artikli 6 kohaselt kindlaks tehtud tegelikku ja võimalikku kahjulikku mõju ning artiklite 7–9 **ja artikli 15** kohaselt võetud meetmeid.

Muudatusettepanek 87

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 26 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Liikmesriigid tagavad, et äriühingud, kus on keskmiselt üle 1000 töötaja, on kehtestanud asjakohase ja tõhusa poliitika, millega tagatakse, et osa juhtide muutuvtasust on seotud artiklis 15 osutatud äriühingu üleminekukavaga. Selle poliitika kinnitab iga-aastane üldkoosolek.

Muudatusettepanek 88

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 29 – lõik 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Hiljemalt ... [väljaannete talitus: palun märkida kuupäev: 7 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi rakendamise **ja mõju** kohta. Aruandes hinnatakse, kui tulemuslikult on käesolev direktiiv saavutanud oma eesmärgi ja

Hiljemalt ... [väljaannete talitus: palun märkida kuupäev: 4 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta. **Vajaduse korral lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek.** Aruandes hinnatakse, kui tulemuslikult on käesolev direktiiv saavutanud oma eesmärgi ja

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 29 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) kas artikli 2 lõikes 1 sätestatud töötajate arvu ja netokäibe künniseid on vaja *alandada*;

Muudatusettepanek

a) kas artikli 2 lõikes 1 sätestatud töötajate arvu ja netokäibe künniseid on vaja *kohandada*;

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 29 – lõik 1 – punkt a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) käesoleva direktiivi mõju VKEdele koos aruande ja hinnanguga erinevate meetmete ning komisjoni ja liikmesriikide poolt VKEdele antavate toetusvahendite tõhususe kohta;

Muudatusettepanek 91

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 29 – lõik 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) riiklikul tasandil kehtestatud täitmise tagamise mehhanismide ning eelkõige karistuste ja tsiviilvastutuse menetluste mõjus;

Muudatusettepanek 92

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 29 – lõik 1 – punkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

bb) kaebuste esitamise korra kasutamine ja kättesaadavus ning

**äriühingute ja ametiasutuste võetud
järelmeetmed;**

Muudatusettepanek 93

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 29 – lõik 1 – punkt b c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**bc) sidusrühmade kaasamine kõigisse
hoolsuskohustuse protsessidesse;**

Muudatusettepanek 94

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 29 – lõik 1 – punkt d**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

d) kas **artikleid 4–14** tuleks laiendada
kliimale avalduvale kahjulikule mõjule.

d) kas **käesoleva direktiivi sätteid**
tuleks laiendada **keskkonnale**, kliimale **või**
loomade heaolule avalduvale **täiendavale**
kahjulikule mõjule.

Muudatusettepanek 95

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 29 – lõik 1 – punkt d a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**da) kas käesoleva direktiivi sätted saab
viia vastavusse muude asjakohaste
õigusaktidega.**

Muudatusettepanek 96

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 29 – lõik 1 – punkt d b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

db) kas tuleb töötada välja ulatuslik

kestlikkuskava, milles käsitletakse muid keskkonnamõjusid peale kliima.

Muudatusettepanek 97

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – I osa – punkt 18 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

18. **Rikutud on keeldu** keskkonnaseisundit **mõõdetavalt** halvendada, näiteks pinnase kahjuliku muutuse, vee- või õhusaaste, kahjulike heidete või liigse veetarbimise või loodusvaradele avalduva muu mõjuga, kui sellega

Muudatusettepanek

18. **Keeld** keskkonnaseisundit **kvantitatiivselt ja kvalitatiivselt** halvendada **ja kliimamuutustele kaasa aidata**, näiteks pinnase kahjuliku muutuse, vee- või õhusaaste, kahjulike heidete, **sealhulgas kasvuhoonegaaside heite** või liigse veetarbimise või loodusvaradele avalduva muu mõjuga, kui sellega

Muudatusettepanek 98

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – I osa – punkt 18 – alapunkt a**

Komisjoni ettepanek

(a) kahjustatakse toidu säilitamise ja tootmise looduslikke aluseid või

Muudatusettepanek

(a) kahjustatakse toidu **ja sööda** säilitamise ja tootmise looduslikke aluseid või

Muudatusettepanek 99

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – I osa – punkt 18 – alapunkt e**

Komisjoni ettepanek

(e) mõjutatakse ökoloogilist terviklikkust, näiteks raadamisega;

Muudatusettepanek

(e) mõjutatakse ökoloogilist terviklikkust, näiteks raadamisega, **ja tervist kooskõlas terviseühtsuse põhimõttega**;

Muudatusettepanek 100

Ettepanek võtta vastu direktiiv Lisa – I osa – punkt 18 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

kooskõlas inimõiguste ülddeklaratsiooni artikliga 3, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti **artikliga 5** ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 12.

Muudatusettepanek

kooskõlas inimõiguste ülddeklaratsiooni artikliga 3, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti **artiklitega 5 ja 27** ning majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikliga 12 **ning õigusega puhtale, tervislikule ja kestlikule keskkonnale, tõlgendatuna kooskõlas terviseühitsuse põhimõttega;**

Muudatusettepanek 101

Ettepanek võtta vastu direktiiv Lisa – I osa – punkt 19

Komisjoni ettepanek

19. **Rikutud on keeldu** maa, metsade ja vete omandamisel, arendamisel või muul viisil kasutamisel, sealhulgas raadamisega, ebaseaduslikult kedagi välja tõsta või maad, metsi ja veekogusid hõivata, kui nende kasutamine tagas inimesele majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 11 kohaselt elatusvahendid.

Muudatusettepanek

19. **Keeld** maa, metsade ja vete omandamisel, arendamisel või muul viisil kasutamisel, sealhulgas raadamisega, ebaseaduslikult kedagi välja tõsta või maad, metsi ja veekogusid hõivata, kui nende kasutamine tagas inimesele majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artikli 11 kohaselt elatusvahendid.

Muudatusettepanek 102

Ettepanek võtta vastu direktiiv Lisa – II osa – alapealkiri 1

Komisjoni ettepanek

Keskkonnakonventsioonides **sisalduvate** rahvusvaheliselt tunnustatud **eesmärkide** ja

Muudatusettepanek

Keskkonnakonventsioonides **ja liidu õigusaktides sisalduvad liidu ja** rahvusvaheliselt tunnustatud **eesmärgid** ja

Muudatusettepanek 103

Ettepanek võtta vastu direktiiv Lisa – II osa – punkt 1

Komisjoni ettepanek

1. **Rikutud on kohustust** kehtestada bioloogiliste ressursside kasutamiseiga seotud meetmed, et hoida ära või minimeerida bioloogilist mitmekesisust ohustavate tegurite mõju kooskõlas 1992. aasta bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni artikli 10 punktiga b ja [võttes arvesse võimalikke muudatusi pärast 2020. aasta järgset ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni], sealhulgas **kohustusi**, mis tulenevad Cartagena bioohutuse protokollist muundatud elusorganismide arendamise, käitlemise, transpordi, kasutamise, üleandmise ja keskkonda laskmise kohta ning bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ja nende kasutamisest saadava tulu õiglase ja erapooletu jaotamise Nagoya protokollist (12. oktoober 2014).

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu direktiiv Lisa – II osa – punkt 2

Komisjoni ettepanek

2. **Rikutud on keeldu** loata importida või eksportida 3. märtsi 1973. aasta ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) I lisas nimetatud isendeid, nagu on sätestatud konventsiooni III, IV ja V artiklis.

Muudatusettepanek

1. **Kohustus** kehtestada bioloogiliste ressursside kasutamiseiga seotud meetmed, et hoida ära või minimeerida bioloogilist mitmekesisust ohustavate tegurite mõju kooskõlas 1992. aasta bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni artikli 10 punktiga b ja [võttes arvesse võimalikke muudatusi pärast 2020. aasta järgset ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni] **ning ELi elurikkuse strateegiaga aastani 2030 ja selle tegevuskavaga**, sealhulgas **kohustused**, mis tulenevad Cartagena bioohutuse protokollist muundatud elusorganismide arendamise, käitlemise, transpordi, kasutamise, üleandmise ja keskkonda laskmise kohta ning bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ja nende kasutamisest saadava tulu õiglase ja erapooletu jaotamise Nagoya protokollist (12. oktoober 2014).

Muudatusettepanek

2. **Keeld** loata importida või eksportida 3. märtsi 1973. aasta ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) I lisas nimetatud isendeid, nagu on sätestatud konventsiooni III, IV ja V artiklis.

Muudatusettepanek 105

Ettepanek võtta vastu direktiiv Lisa – II osa – punkt 3

Komisjoni ettepanek

3. **Rikutud on** 10. oktoobri 2013. aasta Minamata elavhõbedakonventsiooni (Minamata konventsioon) artikli 4 lõikes 1 ja A lisa I osas sätestatud **keeldu** toota elavhõbedat sisaldavaid tooteid.

Muudatusettepanek

3. 10. oktoobri 2013. aasta Minamata elavhõbedakonventsiooni (Minamata konventsioon) artikli 4 lõikes 1 ja A lisa I osas sätestatud **keeld** toota elavhõbedat sisaldavaid tooteid.

Muudatusettepanek 106

Ettepanek võtta vastu direktiiv Lisa – II osa – punkt 4

Komisjoni ettepanek

4. **Rikutud on keeldu** kasutada elavhõbedat ja selle ühendeid tootmisprotsessides Minamata konventsiooni artikli 5 lõike 2 ja B lisa I osa tähenduses pärast kuupäeva, mis on konventsioonis sätestatud vastavate toodete ja protsesside järkjärguliseks kasutusest kõrvaldamiseks.

Muudatusettepanek

4. **Keeld** kasutada elavhõbedat ja selle ühendeid tootmisprotsessides Minamata konventsiooni artikli 5 lõike 2 ja B lisa I osa tähenduses pärast kuupäeva, mis on konventsioonis sätestatud vastavate toodete ja protsesside järkjärguliseks kasutusest kõrvaldamiseks.

Muudatusettepanek 107

Ettepanek võtta vastu direktiiv Lisa – II osa – punkt 5

Komisjoni ettepanek

5. **Rikutud on keeldu** käidelda elavhõbedajäätmeid viisil, mis on vastuolus Minamata konventsiooni artikli 11 lõike 3 sätetega.

Muudatusettepanek

5. **Keeld** käidelda elavhõbedajäätmeid viisil, mis on vastuolus Minamata konventsiooni artikli 11 lõike 3 sätetega.

Muudatusettepanek 108

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – II osa – punkt 6**

Komisjoni ettepanek

6. **Rikutud on** 22. mai 2001. aasta püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (versioonis, mis avaldati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrusega (EL) 2019/1021 (püsivate orgaaniliste saasteainete kohta) (ELT L 169, 25.6.2019, lk 45–77) sõnastuses) artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti i ja A lisa **kohast** kemikaalide tootmise ja kasutamise **keeldu**.

Muudatusettepanek

6. 22. mai 2001. aasta püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (versioonis, mis avaldati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrusega (EL) 2019/1021 (püsivate orgaaniliste saasteainete kohta) (ELT L 169, 25.6.2019, lk 45–77) sõnastuses) artikli 3 lõike 1 punkti a alapunkti i ja A lisa **kohane** kemikaalide tootmise ja kasutamise **keeld**.

Muudatusettepanek 109

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – II osa – punkt 7**

Komisjoni ettepanek

7. **Rikutud on keeldu** jäätmeid käidelda, koguda, ladustada ja kõrvaldada viisil, mis ei ole keskkonnahoidlik kooskõlas õigusnormidega, mis on kohaldatavas jurisdiktsioonis kehtestatud püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni artikli 6 lõike 1 punkti d alapunktide i ja ii alusel.

Muudatusettepanek

7. **Keeld** jäätmeid käidelda, koguda, ladustada ja kõrvaldada viisil, mis ei ole keskkonnahoidlik kooskõlas õigusnormidega, mis on kohaldatavas jurisdiktsioonis kehtestatud püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni artikli 6 lõike 1 punkti d alapunktide i ja ii alusel.

Muudatusettepanek 110

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – II osa – punkt 8**

Komisjoni ettepanek

8. **Rikutud on keeldu** importida 10. septembril 1998 vastu võetud teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitleva konventsiooni III lisas loetletud kemikaali, nagu importiv konventsiooniosaline on teatanud

Muudatusettepanek

8. **Keeld** importida 10. septembril 1998 vastu võetud teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitleva konventsiooni III lisas loetletud kemikaali, nagu importiv konventsiooniosaline on teatanud

kooskõlas eelnevalt teatatud nõusoleku protseduuriga.

kooskõlas eelnevalt teatatud nõusoleku protseduuriga.

Muudatusettepanek 111

Ettepanek võtta vastu direktiiv Lisa – II osa – punkt 9

Komisjoni ettepanek

9. **Rikutud on keeldu** toota ja tarbida teatavaid osoonikihti kahandavaid aineid (st CFCd, haloonid, CTC, TCA, BCM, MB, HBFCd ja HCFCd) pärast seda, kui nende kasutamine on Viini konventsiooni ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokolliga kohaselt **jätkjürgult** lõpetatud.

Muudatusettepanek

9. **Keeld** toota ja tarbida teatavaid osoonikihti kahandavaid aineid (st CFCd, haloonid, CTC, TCA, BCM, MB, HBFCd ja HCFCd) pärast seda, kui nende kasutamine on Viini konventsiooni ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokolliga kohaselt **järk-järgult** lõpetatud.

Muudatusettepanek 112

Ettepanek võtta vastu direktiiv Lisa – II osa – punkt 10 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

10. **Rikutud on keeldu** vedada välja ohtlikke jäätmehäädmeid Baseli konventsiooni (22. märtsi 1989. aasta Baseli konventsiooni ohtlike jäätmehäädmete üle piiri viimise ja kõrvaldamise kontrolli kohta) artikli 1 lõike 1 tähenduses ja muid jäätmehäädmeid Baseli konventsiooni artikli 1 lõike 2 tähenduses ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1013/2006 ((jäätmehäädmetiste kohta) (ELT L 190, 12.7.2006, lk 1–98) viimati muudetud komisjoni 19. oktoobri 2020. aasta delegeeritud määrusega (EL) 2020/2174 (ELT L 433, 22.12.2020, lk 11–19)) („määrus (EÜ) nr 1013/2006“) tähenduses

Muudatusettepanek

10. **Keeld** vedada välja ohtlikke jäätmehäädmeid Baseli konventsiooni (22. märtsi 1989. aasta Baseli konventsiooni ohtlike jäätmehäädmete üle piiri viimise ja kõrvaldamise kontrolli kohta) artikli 1 lõike 1 tähenduses ja muid jäätmehäädmeid Baseli konventsiooni artikli 1 lõike 2 tähenduses ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1013/2006 ((jäätmehäädmetiste kohta) (ELT L 190, 12.7.2006, lk 1–98) viimati muudetud komisjoni 19. oktoobri 2020. aasta delegeeritud määrusega (EL) 2020/2174 (ELT L 433, 22.12.2020, lk 11–19)) („määrus (EÜ) nr 1013/2006“) tähenduses

Muudatusettepanek 113

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – II osa – punkt 11**

Komisjoni ettepanek

11. **Rikutud on keeldu** vedada Baseli konventsiooni VII lisas loetletud riikidest välja ohtlikke jäätmeid riikidesse, mida ei ole VII lisas loetletud (Baseli konventsiooni artikkel 4A, määruse (EÜ) nr 1013/2006 artikkel 36).

Muudatusettepanek

11. **Keeld** vedada Baseli konventsiooni VII lisas loetletud riikidest välja ohtlikke jäätmeid riikidesse, mida ei ole VII lisas loetletud (Baseli konventsiooni artikkel 4A, määruse (EÜ) nr 1013/2006 artikkel 36).

Muudatusettepanek 114

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – II osa – punkt 12**

Komisjoni ettepanek

12. **Rikutud on keeldu** vedada sisse ohtlikke ja muid jäätmeid riigist, mis ei ole Baseli konventsiooni osalisriik (Baseli konventsiooni artikli 4 lõige 5).

Muudatusettepanek

12. **Keeld** vedada sisse ohtlikke ja muid jäätmeid riigist, mis ei ole Baseli konventsiooni osalisriik (Baseli konventsiooni artikli 4 lõige 5).

Muudatusettepanek 115

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – II osa – punkt 12 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

12a. Kohustus saavutada kasvuhooonegaaside heitkoguste vähendamine, tõlgendatuna kooskõlas Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõike 1 punktiga a, artikli 4 lõikega 1, artikli 4 lõikega 2 ja artikli 5 lõikega 1 vastavalt ÜRO kliimamuutuste raamistikule, Euroopa kliimamäärusele ja ülemaailmsele metaaniheite vähendamise lubadusele.

Muudatusettepanek 116

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – II osa – punkt 12 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

12b. ELi toimimise lepingu artiklis 191 määratletud Euroopa keskkonnapõhimõtete rikkumine.

Muudatusettepanek 117

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – II osa – punkt 12 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

12c. Kohustus võtta kõik ÜRO mereõiguse konventsiooniga (UNCLOS) kooskõlas olevad meetmed, mis on vajalikud merekeskkonna reostuse vältimiseks, vähendamiseks ja kontrollimiseks mis tahes allikast, kasutades sel eesmärgil nende käsutuses olevaid parimaid võimalikke vahendeid kooskõlas ÜRO mereõiguse konventsiooni artikli 194 lõikega 1, sealhulgas konventsiooni artikli 194 lõike 3 punktiga a, artikli 194 lõike 3 punktiga b, artikli 194 lõike 3 punktiga c ja artikli 194 lõike 3 punktiga d.

Muudatusettepanek 118

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – II osa – punkt 12 d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

12d. Õigus keskkonnainfo kättesaadavusele, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemisele ja keskkonnaasjus kohtu poole pöördumisele kooskõlas eriti keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise

konventsiooni (Århusi konventsioon) artiklitega 4, 6 ja 9 ning Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonnas keskkonnainfo kättesaadavust, keskkonnaasjades üldsuse osalemist ning neis asjus kohtu poole pöördumist käsitleva piirkondliku lepingu (Escazú leping) artiklitega 5, 7 ja 8.

Kohustus tagada, et isikud, rühmad ja organisatsioonid, kes edendavad ja kaitsevad inimõigusi keskkonnaasjades, mis on seotud äriühingu väärtusahelaga, saavad tegutseda ähvarduste ja piiranguteta ning turvaliselt ning neid ei karistata, kiusata taga ega ahistata nende osalemise eest vastavalt Escazú lepingu artiklile 9 ja Århusi konventsiooni artikli 3 lõikele 8.

Muudatusettepanek 119

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – II osa – punkt 12 e (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

12e. Kohustus võtta kõik asjakohased meetmed, et ennetada, kontrollida ja vähendada piiriülest mõju piiriülestele veekogudele kooskõlas 1992. aasta piiriveekogude ja rahvusvaheliste järvede kaitse ja kasutamise konventsiooniga.

Muudatusettepanek 120

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – II osa – punkt 12 f (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

12f. Kohustus vältida või minimeerida kahjulikku mõju objektidele, mis on piiritletud 16. novembri 1972. aasta ülemaailmse kultuuri- ja looduspärandi kaitse konventsiooni (maailmapärandi kaitse konventsioon) artiklis 2 määratletud looduspärandina,

tõlgendatuna kooskõlas maailmapärandi kaitse konventsiooni artikli 5 punktiga d ja asjaomases jurisdiktsioonis kohaldatava õigusega.

Muudatusettepanek 121

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – II osa – punkt 12 g (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

12g. Kohustus vältida või minimeerida kahjulikku mõju 2. veebruari 1971. aasta rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eriti veelindude elupaikade konventsiooni (Ramsari konventsioon) artiklis 1 määratletud märgaladele, tõlgendatuna kooskõlas Ramsari konventsiooni artikli 4 lõikega 1 ja asjaomases jurisdiktsioonis kohaldatava õigusega.

Muudatusettepanek 122

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Lisa – II osa – punkt 12 h (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

12h. Kohustus vältida laevade põhjustatavat reostust, tõlgendatuna kooskõlas 2. novembri 1973. aasta rahvusvahelise laevade põhjustatava merereostuse vältimise konventsiooniga, mida on muudetud 1978. aasta protokolliga (MARPOL 73/78). See hõlmab järgmist:

a) keeld heita merre järgmist:

i) nafta või õlisegud, nagu on määratletud MARPOL 73/78 I lisa reeglis 1, tõlgendatuna kooskõlas MARPOL 73/78 I lisa reeglitega 9–11;

ii) kahjulikud vedelained, nagu on määratletud MARPOL 73/78 II lisa reegli 1 punktis 6, tõlgendatuna kooskõlas

**MARPOL 73/78 II lisa reeglitega 5 ja 6,
ning**

**iii) reovesi, nagu on määratletud
MARPOL 73/78 IV lisa reegli 1 punktis 3,
tõlgendatuna kooskõlas MARPOL 73/78
IV lisa reeglitega 8 ja 9;**

**b) MARPOL 73/78 III lisa reeglis 1
määratletud pakendatud kahjulike ainete
mereveost tuleneva ebaseadusliku
reostuse keeld, tõlgendatuna kooskõlas
MARPOL 73/78 III lisa reeglitega 1–7,
ning**

**c) MARPOL 73/78 V lisa reeglis 1
määratletud laevade põhjustatava
ebaseadusliku prügireostuse keeld,
tõlgendatuna kooskõlas MARPOL 73/78
V lisa reeglitega 3–6.**

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Äriühingute kestlikkusalane hoolsuskohustus ja direktiivi (EL) 2019/1937 muutmine
Viited	COM(2022)0071 – C9-0050/2022 – 2022/0051(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	JURI 4.4.2022
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	ENVI 4.4.2022
Kaasatud komisjonid – istungil teada andmise kuupäev	15.9.2022
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Tiemo Wölken 10.5.2022
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	28.4.2022 10.10.2022
Vastuvõtmise kuupäev	9.2.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 39 –: 34 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mathilde Androuët, Aurélia Beigneux, Hildegard Bentele, Alexander Bernhuber, Michael Bloss, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Agnès Evren, Heléne Fritzon, Malte Gallée, Andreas Glück, Catherine Griset, Anja Hazekamp, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Petros Kokkalis, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, César Luena, Marian-Jean Marinescu, Liudas Mažylis, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolores Montserrat, Alessandra Moretti, Ljudmila Novak, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Erik Poulsen, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Christine Schneider, Ivan Vilibor Sinčić, Maria Spyraiki, Véronique Trillet-Lenoir, Achille Variati, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	João Albuquerque, Eric Andrieu, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Billy Kelleher, Ska Keller, Sara Matthieu, Manuela Ripa, Robert Roos, Massimiliano Salini, Christel Schaldemose, Sarah Wiener, Jadwiga Wiśniewska
Lõpphääletusel kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Karolin Braunsberger-Reinhold, Clare Daly, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Niclas Herbst, Beata Kempa, Karsten Lucke, Johan Nissinen, Sabrina Pignedoli, Andreas Schwab, Jörgen Warborn

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

39	+
NI	Sabrina Pignedoli
Renew	Pascal Canfin, Martin Hojsík, Billy Kelleher, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Véronique Trillet-Lenoir, Michal Wiezik
S&D	Eric Andrieu, Delara Burkhardt, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Ilan De Basso, Cyrus Engerer, Heléne Fritzon, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Karsten Lucke, César Luena, Alessandra Moretti, Sándor Rónai, Christel Schaldemose, Achille Variati, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Clare Daly, Anja Hazekamp, Petros Kokkalis, Silvia Modig
Verts/ALE	Michael Bloss, Bas Eickhout, Malte Gallée, Pär Holmgren, Ska Keller, Sara Matthieu, Tilly Metz, Jutta Paulus, Manuela Ripa, Sarah Wiener

34	-
ECR	Beata Kempa, Joanna Kopcińska, Johan Nissinen, Robert Roos, Alexandr Vondra, Jadwiga Wiśniewska, Anna Zalewska
ID	Mathilde Androuët, Aurélie Beigneux, Catherine Griset
PPE	Hildegard Bentele, Alexander Bernhuber, Karolin Braunsberger-Reinhold, Jarosław Duda, Agnès Evren, Niclas Herbst, Ewa Kopacz, Peter Liese, Marian-Jean Marinescu, Liudas Mažylis, Dolors Montserrat, Ljudmila Novak, Stanislav Polčák, Massimiliano Salini, Christine Schneider, Andreas Schwab, Maria Spyraiki, Jörgen Warborn, Pernille Weiss
Renew	Andreas Glück, Jan Huitema, Erik Poulsen, Emma Wiesner
S&D	João Albuquerque

2	0
NI	Ivan Vilibor Sinčić
PPE	Nathalie Colin-Oesterlé

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu